

LIETUVOS PREZIDENTAS SU LENKIJOS VADOVAIS TARĖSI STRATEGINIAIS EUROPOS ATEITIES KLAUSIMAIS

Krynica, Lenkija, rugsėjo 9 d. Lietuvos Respublikos prezidentas Valdas Adamkus su vienos dienos darbo vizitu atvyko į Krynica, kur dalyvavo Tarptautinio ekonominio forumo plenarinės sesijos diskusijoje Europos iššūkiai: Europos modelis ir sienos”.

Diskusijoje taip pat dalyvavo Lenkijos prezidentas Aleksander Kwasniewski, Lenkijos Seimo pirmininkas Włodzimierz Cimoszewicz bei kiti žymūs Rytų ir Vidurio Europos visuomenės veikėjai.

Kreipdamasis į forumo dalyvius prezidentas pažymėjo, jog Lietuva visuomet tikėjo ir tiki Europos Sąjungos sėkme. “Šiandien Europos Sąjungos narėms reikia laiko išspręsti iškilusias problemas. Tai duokime joms laiko, tačiau siekime mums visiems reikalingų

tikslų – atviros, konkurencingos ir bendradarbiaujančios Europos”, - sakė V. Adamkus.

Prezidentas akcentavo, jog Europos Sąjungos plėtros procesas yra labai svarbus pačiai organizacijai ir žinoma valstybėms siekiančioms narystės ES. “Šiandien naujosios Europos Sąjungos rytinė siena baigiasi ties Lietuvos rytine siena, tačiau tikiu, kad ateityje ji bus dar toliau į rytus. Esu įsitikinęs, kad net ir labai toli ma ES plėtra, netgi kalbant apie Ukrainą ar Moldovą, tai auksinė galimybė pačiai ES. Tai ir vėl suteiktų daugiau dinamizmo ir padidintų konkurenciją”, - sakė Lietuvos vadovas.

Prezidentas V. Adamkus taip pat pabrėžė, kad Lietuva tiki ekonomiškai stipria Europa. *LR Prezidento kanceliarija*

PREZIDENTŲ PASIKALBĖJIMAS

Krynica, Lenkija, rugsėjo 9 d. Lietuvos Respublikos prezidentas Valdas Adamkus lankydamasis Krynicoje, telefonu kalbėjosi su Ukrainos prezidentu Viktor Juščenko, kuris informavo prezidentą V. Adamkų apie pastaruoju metu susiklosčiusią padėtį Ukrainoje po kilusios politinės krizės ir apie šios krizės priežastis. Ukrainos prezidentas

patikino Lietuvos vadovą, kad padėtis šalyje yra visiškai kontroliuojama ir nėra pagrindo kilti neramumams. V. Juščenko taip pat papasakojo apie priemones, kurių kelinama imtis artimiausioje ateityje.

V.Adamkus išreiškė viltį, kad Ukraina tęs pradėtus euroatlantinės integracijos procesus.

LR Prezidento kanceliarija

PUTIN-SCHROEDER PAKTAS – GALIMAS EUROPOS POLITINIO ŽEMĖLAPIO PERBRAIŽYMAS

Europarlamentaras Vytautas Landsbergis išreiškė susirūpinimą dėl numatyto pasirašyti Rusijos ir Vokietijos susitarimo dėl dujotiekio nutiesimo Baltijos jūros dugnu. "Šis naujas vokiečių ir rusų aljansas, šiandien vadinamas tarptautiniu terminu "energijos aljansas", yra suplanuotas pakeisti Europos politinį žemėlapi. Deja, Europa yra pasirengusi tai finansuoti" - apgailestavo V.Landsbergis. Pasak Lietuvos atstovo, prieš keletą metų Rusijos oficialiai paskelbta programa formuoti Rusijos tarptautinę politiką panaudojant Rusijos energijos išteklius nėra paslaptis, todėl šiuo metu matome besusikuriantį naująjį Rusijos ir Vokietijos politinį aljansą, palaimintą Vokietijai vadovaujančio socialisto Gerhard Schroeder.

Anot V.Landsbergio, "rinkimų į Vokietijos parlamentą išvakarėse tai yra įvykusių faktų žaidimas bet kokiai Vokietijos politinei ateičiai nustatyti, ir tuo pačiu metu, kaip tikimasi, tai yra Schroeder jo politinio draugo įteikta paskutinioji trokštama korta". "Labiausiai nelaimingos, o mažiausiai susirūpinusios šiuo atveju yra Lenkija ir Baltijos valstybės, atkertamos netgi nuo laikinos skandinaviškosios alternatyvos ir paliktos Rusijos malonei, kadangi manipuliavimas monopolistinėmis kainomis bus patogi priemonė manipuluoti kaimyninių šalių politika", - teigė V. Landsbergis Baltijos valstybių europarlamentarus jungiančios Baltijos Europos intergrupės Europos Parlamente posėdžio metu. *ELTA*

Lietuvos Respublikos prezidentą Valdą Adamkų, atvykusį į Krynicos ekonominį forumą, pasitiko Lenkijos Respublikos prezidentas Aleksander Kwasniewski.

LR prezidentūros nuotr.

RUSIJA IR VOKIETIJA PASIRAŠĖ SUTARTĮ DĖL DUJOTIEKIO TIESIMO BALTIJOS JŪROS DUGNU

Berlynas, rugsėjo 8 d. (ELTA). Rusijos ir Vokietijos vadovai galutinai "palaimino" projektą, kurį įgyvendinus Baltijos jūros dugnu bus nutiestas Vokietiją ir Rusiją sujungiantis dujotiekis.

Sutartį pasirašė Rusijos dujų monopolininkės, didžiausios pasaulyje dujų kompanijos "Gazprom", Vokietijos energetikos įmonės E.ON bei Vokietijos chemijos pramonės įmonės BASF padalinio "Wintershall" atstovai.

Rusijos prezidentas Vladimir Putin ir Vokietijos kancleris Gerhard Schroeder pabrėžė, jog šis projektas leis su-

stiprinti dvišalius santykius energetikos srityje.

Dėl dujotiekio Baltijos jūros dugnu tiesimo, kuris kainuos daugiau nei 4 mlrd. eurų, buvo susitarta šių metų balandį, kai V. Putin lankėsi gimtajame G.Schroeder mieste Hanoveryje.

Šiame projekte "Gazprom" priklausys 51 proc. dalis. Po 24,5 proc. akcijų valdys Vokietijos kompanijos.

Lenkijos prezidentas Aleksander Kwasniewski griežtai kritikavo Rusijos ir Vokietijos susitarimą Baltijos jūros dugnu nutiesti dujotiekį, kuris aplenktų Lenkiją.

"Nėra gerai, jei viena iš Europos Sąjungos valstybių, svarbi šalis - Vokietija - vykdo tokią politiką, nesitardama nei su mumis, nei su ES, kadangi iš esmės tai yra Rusijos ir Vokietijos projektas, nepriklausantis bendrai Europos koncepcijai", - Lenkijos radijui "Radio Zet" sakė A.Kwasniewski.

Tačiau Vokietijos kancleris siekia nuraminti Lenkijos būgštavimus. "Nėra pagrindo nerimauti, - sakė G.Schroeder. - Tai europinio masto projektas, kuris nėra prieš ką nors nukreiptas. Prie šio projekto vėliau galės prisijungti trečiosios šalys".

SPRENDŽIANT DĖL "JUKOS" BANKININKO IŠDAVIMO RUSIJAI PER MAŽAI BUVO PAISOMA VALSTYBĖS INTERESŲ

Vilnius, rugsėjo 8 d. (Delfi). Prezidentas Valdas Adamkus "Jukos" bankininko išdavimo Rusijai procese pasigedo dėmesio valstybės interesams. "Prezidentas gerbia teismo sprendimą, tačiau, prezidento nuomone, sprendžiant klausimą dėl šio asmens išdavimo Rusijai, nebuvo išnaudota galimybių priminti tai pačiai Rusijai Lietuvos interesus kalbant apie Medininkų ir Sausio 13-osios bylas, kuriuos akivaizdžiai Rusija ignoruoja", - sakė prezidento patarėjas Rytis Muraška. Jis pabrėžė, kad teisiniai santykiai su užsienio valstybėmis yra valstybės politikos dalis, kaip politiniai, ekonominiai, socialiniai santykiai.

"Čia pirmenybė turi būti

teikiama pirmiausia valstybės interesams, ko prezidentas ir pasigedo šiame procese", - sakė patarėjas.

Tėvynės sąjungos frakcijos narys Jurgis Razma kreipėsi į Generalinę prokuratūrą, prašydamas atsakyti, ar prieš teikiant prašymą teismui dėl I. Babenkos ekstradicijos buvo deramasi dėl Rusijoje besislapstančių Sausio 13-osios ir Medininkų žudynių bylose kaltinamų asmenų išdavimo.

Generalinei prokuratūrai laikinai vadovaujančio Vytauto Barkausko konservatorius taip pat klausia, ar prieš teikiant prašymą ekstradicijai buvo išsiaiškinta, ar I.Babenkos byla nėra politinio pobūdžio.

Seimo opozicijos pirminin-

kas Andrius Kubilius sako, kad išdavusi Maskvai "Jukos" bankininką I.Babenką, Lietuva turi reikalauti Rusijos padėti ištirti Lietuvos pasienio pareigūnų žudynes Medininkuose. "Lietuva, darydama tokį žingsnį, turi reikalauti, kad Rusija įvykdytų savo išpareigojimus - išduotų Medininkų žudynių dalyvius", - sakė A.Kubilius.

Vilniaus apygardos teismas ketvirtadienį nusprendė išduoti Rusijai naftos kompanijai "Jukos" priklausančio banko "Menatep" Sankt Peterburgo filialo Stavropolyje valdytoją I.Babenką.

Vilniaus teisėjai nusprendė gavę iš Rusijos pakankamai duomenų, kad įtariamasis yra (Nukelta į 2 psl.)

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

Ketvirtosios tragiškų Rugsėjo 11-osios išpuolių metinės Lietuvoje bus minimos ekumeninėse pamaldose. Jose pagerbtos ir kitos pastaraisiais metais įvykdytų teroro aktų aukos. Kaip pranešė JAV ambasada Lietuvoje, įvairių religinių bendruomenių atstovai kartu su Rusijos, Ispanijos, Turkijos, Jungtinės Karalystės ir JAV ambasadų atstovais į ekumenines pamaldas rinkosi sekmadienio rytą. Jos vyko Vilniaus liuteronų bažnyčioje. Pamaldose dalyvauvo šešių skirtingų mūsų šalies religinių konfesijų vadovai, Lietuvos Vyriausybės ir diplomatinės bendruomenės atstovai. “Įvairių religijų bendruomenių ryžtas susirinkti tą dieną kartu ir priešintis terorizmui demonstruoja pilietinės visuomenės stiprybę kartu dirbti ir siekti tolerantiškesnio, taikesnio ir klestinčio pasaulio”, - teigiama JAV ambasadose pranešime.

Su "Jukos" susijęs bankininkas bus išduotas Rusijai. Stambių sumų pasisavinimu ir iššvaistymu Rusijoje kaltinamas bankininkas Igoris Babenka bus išduotas Rusijai. Tokį sprendimą priėmė Vilniaus apygardos teismas, baigęs nagrinėti Generalinės prokuratūros prašymą dėl I.Babenkos ekstradicijos. Rusijos prokurorai įtaria I.Babenką pasisavinus ir iššvaisčius pinigų sumą, viršijančią 33 milijonus litų.

Teisėjas kaltina Respublikos redaktorių šmeižtu. Bylą dėl antisemitinių rašinių dienraštyje *Respublika* nagrinėjęs Vilniaus miesto 2-ojo apylinkės teismo teisėjas Andrius Cininas ketina bylinėtis su šio dienraščio vyriausiuoju redaktoriumi dėl šmeižto. Tuo tarpu *Respublikos* vyriausiasis redaktorius R.Celencevičius teismui taip pat pateikė skundą, kuriame teisėjas A.Cininas kaltinamas melagingu įskundimu ar pranešimu apie nebūtą nusikaltimą.

JT puslapyje internete Visaginas – vis dar Sniečkus. Jungtinių tautų (JT) oficialioje internetinėje dokumentų sistemoje skelbiamame Lietuvos žemėlapyje - sovietų komunistinės valdžios palikimas. Nors sistemoje teigiama, kad žemėlapis atnaujintas 2004-ųjų metų pradžioje, jame Ignalinos atominės elektrinės (IAE) energetikų miestas Visaginas vis dar vadinamas Sniečkumi.

"MG Baltic" agentūrą ELTA pardavė V.Tomkui. Vienas didžiausių Lietuvoje koncernas "MG Baltic" kontrolinį 57,93 proc. naujienų agentūros ELTA akcijų paketą parduoda nesenai įsteigtai bendrovei "Žinių partneriai", susijusiai su "Respublikos" leidinių grupe. Apie 50 darbuotojų turinčiai Eltai priklauso 1,49 tūkst. kvadratinį metrų ploto pastatas Gedimino prospekte Vilniuje - dalis jo išnuomota bendrovei "MG Baltic Investment", kuri ten įkūrė viešbutį ir kazino.

Benzino litro kaina pasiekė eurą. Benzinas vėl pabrango visose Lietuvos degalinėse - tinklo "Lukoil" pavyzdžiu pasekė "Statoil" ir automatinį degalinių tinklai. Pirmadienio popietę tiek "Lukoil", tiek "Statoil" degalinėse Vilniuje populiariausias 95 markės benzinas kainavo 3,44 lito už litrą, automatinį "Neste" ir "UnoX" degalinių tinkluose - 3,38 lito už litrą. Po didžiausio istorijoje degalų kainų piko antradienį jos pradėjo smukti.

I pusmetį Lietuvos ekonomika išaugo 6,4 proc. Lietuvos bendrasis vidaus produktas (BVP) pirmąjį šių metų pusmetį, palyginti su pernai tuo pačiu metu, išaugo 6,4 proc. ir veikusiomis kainomis sudarė 32,07 mlrd. litų. Antrąjį šių metų ketvirtį Lietuvos ekonomika augo sparčiau - 8 proc., o BVP veikusiomis kainomis sudarė 17,425 mlrd. litų.

Kauno Laisvės alėjos ašį puošiančios Šv. Mykolo Arkan-gelo (Igulos) bažnyčios požemiuose įsikurs muziejus neregiamas. Tai bus vienas iš pirmųjų muziejų regėjimo negalia turintiems žmonėms ne tik Lietuvoje, bet ir Europoje. Neregiamas skirto muziejaus idėja - jutiminė patirtis. Meno kūrinių lankytojai galės pajusti lytėdami, uostydami bei klausydami.

Viešosios nuomonės tyrimo duomenimis, Lietuvos gyventojai labiausiai pasitiki Lietuvos banku - 66 proc., Bažnyčia - 65 proc., krašto apsauga - 61 proc., “Sodra” - 59 proc., žiniasklaida - 58 proc., Konstituciniu Teismu ir Prezidento tarnyba - po 57 proc. Kiekviena iš šių institucijų pasitiki daugiau nei pusė suaugusių šalies gyventojų.

Rinkos ir viešosios nuomonės tyrimų kompanijos “Baltijos tyrimai” rugpjūčio mėnesio apklausos rezultatai rodo, kad, kaip ir prieš mėnesį, labiausiai nepasitikima Lietuvos Seimu. Šios įstatymų leidžiamosios institucijos nepasitikėjimo procentas - 68. Vyriausybė ir policija nepasitiki po 56 proc., teismais ir muitinėmis - po 55 proc. apklaustųjų. Per mėnesį nuo liepos apklausos sumenko pasitikėjimas tik Lietuvos žiniasklaida - 3 procentiniais punktais bei Valstybės sienos apsaugos tarnyba - 1 punktu. Pasitikėjimas kitomis institucijomis per paskutinį vasaros mėnesį išaugo arba liko nepakitęs.

LGITIC

GELBĖTOJAI VIS GRIEŽČIAU ELGIASI SU BESISLAPSTANČIAIS

Naujasis Orleanas netrukus bus pradėtas evakuoti jėga. Daug gyventojų jau paskelbė tam priešinsiąsi. Savanoriškas žmonių išskeldinimas į saugias vietas penktadienį daugmaž buvo baigtas.

"Tik per mano lavoną", - žinių stočiai CNN sakė vienas pasipiktinęs gyventojas. Jis teigė namuose turįs ginklą ir ketinąs gintis. Policija neabejoja, kad bus gyventojų, kurie nesutiks pasitraukti.

Tuo tarpu žiniasklaida teigia, kad po kelias dienas trukusių pumpavimo darbų nusausinta 40 proc. miesto. Kitose Naujojo Orleano dalyse bakterijomis ir chemikalais užterštas vanduo dar siekia kelis metrus.

JAV Atstovų rūmai ir Senatas uragano aukoms skyrė dar 51,8 milijardo dolerių. Prezidentas George W.Bush iš karto pasirašė atitinkamą įstatymą. Jis dar kartą aplankė katastrofos regioną.

Buvęs JAV valstybės sekretorius Colin Powell prisijungė prie kritikų. Jis priekaištavo dėl nepakankamo pasirengimo uraganui ir po to vykstančioms gelbėjimo akcijoms. C.Powell teigė matąs klaidų visais lygiais.

Žinybų atstovai pakartojo būgštavimus, kad žuvusiųjų skaičius gali siekti tūkstančius. Tačiau iki šiol Misisipėje ir Luizianoje užregistruota tik per 220 žuvusiųjų.

Policija apsemtame New Orleans pradeda sistemingą žuvusiųjų kūnų paiešką. Žinybų duomenimis, aukų skaičius gali būti mažesnis nei iki šiol būgštauta. Iki šiol miesto

(Atkelta iš 1 psl.)

SPRENDŽIANT DĖL...

padaręs Rusijoje nusikalstamas veikas. Rusijos prokurorai įtaria I.Babenką pasisavinus ir iššvaisčius pinigų sumą, viršijančią 33 milijonus litų.

Europos Sąjungos šalys, JAV ir Izraelis su naftos koncerno "Jukos" susijusių asmenų persekiojimą Rusijoje laiko politinio susidorojimo bandymu ir netenkina Maskvos reikalavimų juos išduoti.

Vilniaus teismo sprendimo išvakarėse aukštas Lietuvos diplomatinį sluoksnių atstovas perspėjo dėl galimų neigiamų I.Babenkos išdavimo Rusijai pasekmių. Juo labiau, kad Rusijos prokurorai nepaiso Lietuvos teisinės pagalbos prašymų padėti ištirti Lietuvos pasienio pareigūnų žudynes 1991 metais Medininkuose prie sienos su Baltarusija ir kai kurias kitas bylas.

Teisėjas John G. Roberts, Jr., kurį JAV prezidentas George Bush nominavo Aukščiausiojo Teismo vyr. teisėjo pareigoms, kartu su teoisėja Sandra O’Connor mirusiojo vyr. teisėjo William H. Rehnquist laidotuvėse. John G. Roberts patvirtinimo eiga Senato Teisės komitete prasideda šią savaitę.

AP nuotr.

metas Ray Naginas neatmetė galimybės, kad žuvusiųjų skaičius gali siekti 10 tūkstančių.

Pranešama, kad policija baigė gyvųjų paiešką ir į saugias vietas nugabeno tuos gyventojus, kurie to norėjo. Dabar pradedamas naujas etapas. Žiniasklaidos atstovai negalės dalyvauti renkant lavonus, nes niekas nenori, kad iš New Orleans pabėgę žmonės per televiziją sužinotų apie žuvusius giminaičius.

Kartu prokurorė Sherry Landry pareiškė, kad iki šiol ne naudota jėgos prieš gyventojus, nenorinčius palikti miesto. Tačiau žmonėms labai aiškiai pareikšta, kad jie privalo išvykti. Iki šiol nė vienas gyventojas neiškeldintas prievarta.

Pagalbos operacijoms ga-

vus didelę injekciją iš federalinių fondų, gelbėtojai sugriežtino savo veiksmus prieš gyventojus, kurie atsisako palikti uragano "Katrina" nusiaubtą New Orleans miestą.

Policija ir armijos kariai didino spaudimą išvykti delsiantiems žmonėms, kad jie paklustų privalomos evakuacijos nurodymui. Pareigūnai teigia, jog artėja tas momentas, kai policija turės pasitelkti savo įgaliojimus, kad priverstų gyventojus palikti savo namus. "Tai bus priverstinė evakuacija. Tai nereiškia, kad mes naudosime jėgą, bet išvykti bus privalu", - sakė šerifo pavaduotojas Anthony Fernandez.

Kitose nukentėjusio regiono vietovėse žmonės piktinasi lėta pagalbos darbų eiga.

Delfi

1991 metų liepos 31-osios rytą iki šiol nestoję prieš teismą žudikai šūviais į pakaušį nužudė muitininkus Antaną Musteikį ir Stanislovą Orlavičių, "Aro" pareigūnus Algimantą Juozaką ir Mindaugą Balavaką, kelių policijos darbuotojus Juozą Janonį ir Algirdą Kazlauską. Rugpjūčio 2 dieną ligoninėje mirė sunkiai sužeistas policininkas Ričardas Rabavičius. Gyvas liko tik sunkiai sužeistas muitininkas Tomas Šernas.

Manoma, kad Medininkų žudynėse dalyvavo Rygos OMON specialiojo "Delta" padalinio smogikai. OMON sovietų laikais buvo vadinamas ypatingos paskirties milicijos būrys. Iki šiol visi įtariamieji nėra nubauti, nes slapstosi Rusijoje, o Rusijos valdžia ignoruoja Lietuvos prašymus išduoti nusikaltėlius. I.Babenka buvo sulaikytas Vilniuje liepos 1-ąją. Rusija išvakarėse pateikė

prašymą bankininką suimti ir vėliau išduoti baudžiamajam persekiojimui. Jis Rusijoje įtariamias turto pasisavinimu ir iššvaistymu bei pinigų plovimu sunkinančiomis aplinkybėmis 2002-2005 metais. Anot I.Babenkos, vienintelė jo "kaltė" - kad vadovavo Michail Chodorkovski aplinkai priklausančio banko filialui. "Neabejoju, kad Rusijos pareigūnai, iškėlę baudžiamąją bylą ir skyrę suėmimą, su manimi siekia susidoroėti", - yra sakęs bankininkas. Buvęs "Jukos" vadovas M. Chodorkovski yra nuteistas kalleti ilgus metus dėl esą padarytų ekonominių nusikaltimų, o buvusi didžiausia Rusijos naftos kompanija iš esmės sunaikinta.

Demokratinų jėgų atstovai Rusijoje ir Vakaruose neabejoja, jog su M.Chodorkovski susidorota, nes jis tapo neparankus dabartiniam prezidento Vladimir Putin režimui.

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS

DIRVA

TEL. (216) 531-8150

FAX. (216) 531-8428

E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19010 CLEVELAND, OHIO 44119-0010
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: EDITORIAL BOARD

DIRVA (UPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0010

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. Published weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. - Subscription per year - \$55.00, first class - \$78. Single copy - \$1.00. Air mail overseas - \$130.00.

Prenumerata metams - \$55.00, pusei metų - \$40.00, pirma klase - \$78. Oro paštu į užsienį metams - \$130.00. Atskiro numerio kaina - \$1.00. Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu ne visada išreiškia redakcijos nuomonę. Nespausdinti straipsniai grąžinami, tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

ŽALINGA MASKVOS VEIKLA

Neseniai Maskvos politiką skelbiantis *Rossiskaja vesti* spausdino apžvalginį straipsnį “Tranzito Pribaltika”, kuriame rašo, “Kad painiame dialoge su Maskva Vilnius, Ryga ir Talin, kaip ir anksčiau, nori turėti daug įtakos naftos pervežimui į Vakarus”. Jevgenij Pavlov rašo, jog Pabaltijo kraštai, norėdami sumažinti savo ekonominę priklausomybę nuo Rusijos, kartu iš tranzito ir tų ekonominių ryšių nori išgauti daugiausia sau naudos. Jis pa juokia “Amber” projektą, kurį nori sudaryti Baltijos valstybės su Serbija. Tas projektas turėtų veikti panašiai kaip Rusijos projektas nutiesti dujų vamzdžius Baltijos jūros dugnu į Vokietiją, net į Angliją. Jis rašo, kad Baltijos valstybės, taip pat ir Lenkija, tam dujotiekiui turėtų gauti Rusijos sutikimą, kurio Rusija tikrai neduos. Tad kaip Latvija, Lietuva ir Estija įgyvendins savo projektą, kuris neatitinka Rusijos interesų?

Primenama, kad Rusijos ir Baltijos kraštų santykiuose ekonomika yra tampriai surišta su politika. Be problemų, esą, Baltijos kraštų ir Rusijos santykiai visiškai negalimi. Baltijos kraštai iešką Europos Sąjungos didžiųjų valstybių palankumo, tačiau tikėtis to palankumo po referendumų dėl Europos Sąjungos Konstitucijos pralaimėjimo Olandijoje ir Prancūzijoje negalima, nes esą neaiški ir Europos Sąjungos ateitis. Panašiai rašo ir kitas Rusijos laikraštis, artimas Kremliaus pažiūroms *Rossiskaja gazeta*. Savo palankumą Maskvai ne kartą yra pareiškęs Prancūzijos prezidentas, o nuo jo neatsilieka ir Vokietijos kancleris. Gera, kad Lietuvos parlamentaras Vytautas Landsbergis drąsiai gina ne vien tik Lietuvos, bet ir Estijos ir Latvijos reikalus ir taria tiesos žodį Maskvai.

Kremlius gambiai rezga intrigas ir pačioje Europos Sąjungoje ir tuo pačiu metu skuba plėsti naftos punktus Rusijos uostuose. Tokių punktų, arba terminalų plėtimu Maskva siekia paralyžiuoti Ventspilio, Klaipėdos ir Talino uostus nutraukiant Rusijos naftos siuntimą per tuos uostus. Ne paslaptis, kad Rusija yra ne tik naftos ir dujų pristatytoja, bet sparčiai plečia savo degalinių skaičių Lietuvoje. Ji kontroliuoja net tik “Lietuvos dujos”, bet ir veržiasi į elektros jmonių kontrolę.

Maskva džiaugiasi dėl nesutarimų Europos Sąjungoje. Ji nepatenkinta, kad naujosios narės daug dėmesio pastaruoju metu kreipia į Angliją, kuri šiuo metu pirmininkauja Europos Sąjungai. Panašūs Rusijos politikų pareiškimai Lietuvos valdžios pareigūnų praleidžiami tytomis. Ministras pirmininkas palankus “Gazprom” vedamai linijai. Nepalankūs pareiškimai, esą, nereiskia Kremliaus nuomonės, kuri esanti, deja, demokratiška ir geranoriška. Toks dabartinės valdžios nuolaidžiavimas gali privesti prie rimto pavojaus kraštui, kuris apraizgomas jos tinklu. Ar Lietuvos energetinė priklausomybė nuo Rusijos nekelia pavojų Lietuvos saugumui? Taip pat ne paslaptis, kad Lietuvos užsienio politikai veržiasi vadovauti prorusiškai nusiteikę asmenys. Ką daro ministras pirmininkas, jog Rusijai pravedus dujų tiekimą Baltijos jūros dugnu ir jo atšaką į Karaliaučių, Vilnius nebeturės pagrindo tartis dėl dujų pristatymo ir priklausys tik Rusijos malonei – duoti Lietuvai dujų, ar neduoti. Kaip Lietuvos Vyriausybė kovoja už Lietuvos reikalus – nėra jokio aiškumo. Kaip bus atsispirta, kai pradės veikti Paryžiaus-Berlyno-Maskvos ašis? Ar galima pamiršti Vladimir Putin tyliai tęsiamą Stalino vaidmens reikšmę. Vokiečių kancleris Normandijoje nesugebėjo pripažinti reikšmingo Amerikos vaidmens kovoje su nacistine Vokietija, bet Rusijos sovietinį pranašumą gyrė.

S. Tūbėnas

NIURNBERG I SUJAUKĖ PASAULĮ

1945 m. Niurnbergo mieste, Vokietijoje, vykęs tarptautinis teismas nebuvo pavadintas “Pirmuoju Niurnberg teismu” ar “Niurnberg I”. Pirmuoju jį vadina gyvomis išlikusios komunistų aukos, skausmingai skelbdamos būtinumą sušaukti **Niurnberg II**, bent elementariam teisingumui pasaulyje atstatyti. Niurnberg I sujaukė pasaulį šlykščiausiu ir akivaizdžiu būdu išniekindamas pagrindinius teisingumo principus. Jame buvo išaukštintas dvigubo standarto taikymas dviems Antarajį pasaulinį karą pradėjusiems suokalbininkams. Jie abu karo metu, o vienas jų ir po karo, vykdė didžiulius nusikaltimus prieš žmogų, prieš tautas, ir net ruošėsi tai įvykdyti prieš visą žmoniją, primetus globalinę galią per visapasaulinę vyriausybę. Buvo rimto pagrindo bijotis komunistų užmojo per kominterną sukurti pasaulinę diktatūrą. Tų tikslų neslėpė nė vienas SSRS gensekas, pradedant Lenin ir baigiant Gorbačiov.

Tarp žymiausių žmonių bandančių įspėti apie visapasaulinės valdžios siekius buvo dabartinio Popiežiaus Benedikto XVI-ojo pirmtakas Benediktas XV. Jau 1920 m. jis sakė: “Planuojamos pasaulinės vyriausybės ilgisi visi blogiausi ir iškrypėliški elementai. Tokia valstybė panaikintų visokį lojalumą tautai. Joje jokia būdu nebūtų pripažintas autoritetas tėvo jo vaikams, ar Dievo – žmonijos bendrijai. Jeigu tos idėjos būtų pritaikytos praktikoje, tai neišvengiamai sektų dar negirdėtas teroras”. Sovietinių terorą patyrusieji supranta, koks būtų “pasaulinis sovietas”. Net jei pasaulį susovietintų Vakarai.

Remdamasis visa eile tokių autoritetų esu rašęs kad “tokioje pasaulinėje santvarkoje gerai jaustųsi tik Gestapo ir NKVD-KGB tipo elementai”. Tai patvirtino pateiktais faktais ir gyvųjų liudytojų iš 23-jų tautų paliudymais perpildytas 2000 metų Vilniaus Komunistų nusikaltimams įvertinti kongresas ir jo įsteigtas Tarptautinis tribunolas. Komunistų aukas ypač įskaudina tai, kad Niurnberg I teisme teisėjų togas dėvėjo nusikaltusiųjų kariniais nusikaltimais ir genocidu atstovai. Šalia D. Britanijos, Prancūzijos ir JAV teisėjų, už teisėjų stalo sėdėjo ir sovietiniai teisėjai: gen. mjr. N.T. Nikičenko ir jo antrininkas mjr. A.F. Volčkov.

Lietuvių enciklopedijoje XX tome nurodoma kokiomis nusikaltimų grupėmis buvo kaltinami nacinio Reicho teisiamieji: 1) bendras planas arba konspiracija padaryti karinius nusikaltimus; 2) nusikaltimai taikai, būtent agresinio karo

planavimas, paruošimas ir pravedimas; 3) nusikaltimai karo nuostatoms, būtent karo įstatų ir taisyklių laužymas (pvz., belaisvių žudymas ir t.t.); 4) nusikaltimai žmoniškumui (pvz., pavergtų tautų žudymas ir kt.).

Teisėjo togas dėvėjo Niurnberg I teisme visais, bent jau tų keturių grupių, nusikaltimais nusikaltusios, tą karą pradėti su teisiamaisiais susimokiusios valstybės atstovai. Įsidėmėtina, kad teisiamųjų suole sėdėjo Ribbentrop, tačiau ten nebuvo Molotov. Visa tai apvertė aukštytyn kojomis teisingumą poniurnberginiame pasaulyje.

Tačiau žinių apie sovietines okupacijas ir komunistų kruviną tikrovę labai stigo okupacinių metų laisvajame pasaulyje. Stokojo įspėjimų apie komunistų kėslus ir jų pavojų dar laisvam pasauliui. JAV veikė net keletas antikomunistinių, konkrečiai – antisovietinių, piliečių organizacijų. Jos, savo laisvei užtikrinti, siekė JAV politikos pakeitimo į tokia, kuri, sustabdytų visokią paramą Sovietų Sąjungai, leistų jai sugriūti. Tai savaime būtų ir pavergtųjų tautų išvadavimas. Įvairių tautybių ateiviai laisvajame pasaulyje susibūrę savo tarpe, padedant vietiniams dešiniams, būtų galėję suruošti tarptautinius visuomeninius Niurnberg II teismus Amerikoje, Kanadoje ir Australijoje. JAV, Pensilvanijos valstijoje, yra net miestelis “Nuremberg” vardu. Laimei Lietuvoje prieš 5 metus tremtinių, partizanų, rezistentų vadovų tarpe atsirado drąsuolių užsimoti suruošti Vilniuje tokį Kongresą ir Tribunalą. Atsirado ir pasiryžėlių tą užmoją pasigėrėtina įvykdyti. Užsieniuose gal vien pabaltiečiai būtų galėję tai padaryti. Dabar, pavyzdžiui, jie pagirtinai ėjo į plačią visuomenę Lietuvos, Latvijos ir Estijos priėmimo į NATO kampanijos metu.

Šiuo metu visiems kovotojams už laisvę ir tiesą galima naudotis prieš 5 metus surinkta komunistų nusikaltimų medžiaga. Ji pateikiama pasauliui 1000 puslapių knygoje “**Anti-Communist Congress and Tribunal Proceedings**”. Tai yra tiesos ginklas ir paminklas komunistų pavergtųjų žmonių kančioms ir kovoms. Turėtume veikti, kad, kaip JAV Kongresas, apie komunistų nusikaltimus tylą nutrauktų ir daugelis kitų vyriausybių ir parlamentų, įskaitant ir Europą nu-dvasinti bandantis ES parlamentas. O lietuviška tos knygos laida neturėtų būti nukišta į bibliotekų užkampius, o parodomą, ypač mokyklų jaunimui, visoje Lietuvoje. Tai užtikrinti būtų provincijoje pasklidusių

dar gyvųjų komunistų aukų ir jų palikuonių pareiga.

Niurnberg I didžiojo melo šleifas dar vis įtaigoja net tarptautinių organizacijų, kaip Jungtinių Tautų (JT) organizacija ir UNESCO, vadovų galvoseną bei veiklą. Tad dar gyvos komunistų aukos ir komunistų įvairiu būdu nužudytų aukų palikuonys teisėtai reikalauja Antrojo Niurnbergo teismo. Jame teisėjų togas dėvėti turėtų ne nusikaltėliai, o jų aukos.

Kadangi tėvus ar senelius komunistų kalėjimuose ir Gulage praradusieji ir gyvi išlikusieji per ilgai tylėjo, kadangi jie garsiai nesmerkė komunistų nusikaltimų ir nereikalavo atskaitos iš Komunistų partijos narių už partijos nusikaltimus, **šiandien daug kur prie valstybių vairo tebesėdi nusikaltėliškų organizacijų – Kompartijos neatgailavę nariai**. Masinių žudikų viršininkai, kaip Chruščiov, Kosygin, Brežnev, Gorbačiov buvo užsienio sostinėse sutinkami 21 patrankų šūviu ir garbės sargybomis.

Niurnberg I-jame komunistams ir jų simpatikams vakaruose pavyko Vokietijos nacių kruvinu šepečiu apteršti tautiškumą – nacionalizmą bei patriotizmą apskritai. Buvo nusišlėpta tikrovė, kad fašizmas ir nacizmas yra toks pat kraštutinis, ginklo griebėsis, socializmas, kaip ir komunistas. Tai padaryta iš vartosenos ištremiant nacių partijos tikrą pavadinimą – Nacionalinė Socialistinė Darbo Partija – ją gudriai sutrumpinant į “Nacių” partiją, nacizmą, kaip “nacionalizmo” aidą pavadinant “dešine”. O dešinėje yra antikomunistinis nacionalizmas, tautiškumas, patriotizmas. Jokia būdu dešinėje neteisėta įkišti (kairųji) socializmą po bet kokia vėliava.

Tad lai šis garbus penkmetis kiekvieną Nepriklausomos Lietuvos oru dar tebealsuojantį patriotą iš naujo apginkluoja ryžtu išrauti iš mūsų tautos abuojumą politikai, atseit – pilietiškumui. Lai šis penkmetis mus apginkluoja nauju ryžtu skelbti tiesą ir plėsti kaukę nuo komunistinio melo. Lai šurpių faktų akivaizdoje atsiranda daugiau net buvusių partiečių, kurie atsipirkę Tėvynei už savo klaidą, smerkdami jiems žinomą melą.

Prašykime mūsų tautos kankinių vėlių kreipimosi į Viešpatį palaiminti Lietuvą. O mes prašykime Dievo palaimos mūsų kad ir menkiausioms pastangoms tarnauti Tėvynei iki paskutinio atodūšio. Kovai už Tiesą pakilusi tauta privers vadovus kurti tokią Lietuvą, kurios nori Lietuvos patriotai. O

(Nukelta į 4psl.)

Rugsėjo 8 d. Lietuvos Respublikos prezidentas Valdas Adamkus priėmė apylinkių teismų teisėjus ir pasirašė dekretą dėl jų skyrimo. Šalies prezidentas penkeriems metams Biržų rajono apylinkės teismo teisėjomis paskyrė Vidą Agurkienę ir Rasą Balsevičienę, Albertą Baltušytę –Anykščių rajono apylinkės teismo teisėja, Eigirdą Činką – Pasvalio rajono apylinkės teismo teisėju. V. Adamkus palinkėjo teisėjams darbe būti nešališkais, sąžiningais, humaniškais bei visada ginti žmogaus teises ir laisves.

LR prezidentūros nuotr.

KGB REZERVISTŲ KLAUSIMAS JAUDINA PARLAMENTARUS IR LIUSTRACIJOS KOMISIJOS NARIUS

Vilnius, rugsėjo 7 d. (DELFI). Klausimas, kaip Lietuvos valstybė turėtų vertinti KGB rezervui priklausiusius asmenis, toliau jaudina parlamentarų ir Liustracijos komisijos narius. Parlamentaras konservatorius Saulius Pečeliūnas ir Liustracijos komisijos narys Petras Ragauskas pasisakė už tai, jog tokių asmenų statusas būtų apibrėžtas naujos redakcijos Liustracijos įstatyme. "Tokia struktūra, kaip KGB rezervas, juridškai neegzistuoja. Lietuvos santykis su šia struktūra niekaip nenustatytas", - Seime surengtoje spaudos konferencijoje sakė S.Pečeliūnas. Tiek iki šiol galiojančiame Liustracijos įstatyme, tiek Seimo valdybos sudarytos darbo grupės parengtame naujos redakcijos projekte apie KGB rezervui priklausiusius asmenis nėra kalbama.

"KGB rezervistai į įstatymo projektą nebuvo įtraukti, nes šie asmenys nevykdė jokios konkrečios veiklos. Bent jau aš tokių faktų nežinau", - sakė darbo grupei vadovavęs Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pirmininkas Alvydas Sadeckas. "Žinoma,

jeigu būtų įrodyta, kad tokiam asmeniui buvo duodamos vykdyti užduotys, tuomet jis pereitų į slaptų bendradarbių kategoriją", - pridūrė A.Sadeckas.

S.Pečeliūno teigimu, kai kuriems kandidatams į KGB rezervą buvo pavedamos verbavimo užduotys. Nors slaptiesiems KGB bendradarbiams Lietuvoje taikomi veiklos apribojimai, S.Pečeliūno teigimu, KGB rezervui priklausę asmenys nebūtinai turi būti atleisti iš užimamų pareigų, bet visuomenė turi žinoti apie jų praeitį. "Tai nebūtų priežastis juos atleisti. Seimas turėtų priimti politinį sprendimą, atleisti juos ar ne", - sakė S.Pečeliūnas.

Šių metų pavasarį KGB rezervo veiklą tyrusi Seimo komisija konstatavo, jog dabartinis užsienio reikalų ministras Antanas Valionis ir Valstybės saugumo departamento vadovas Arvydas Pocius praityje buvo įrašyti į KGB rezervo sąrašą, bet užimdami dabartines pareigas nekelia grėsmės valstybės saugumui.

Valstybės vadovai yra pareiškę, jog A.Valionis ir A.Pocius yra įrodę savo lojalumą Lietuvai.

Liustracijos komisijos nario, Teisės instituto direktoriaus P.Ragauskos asmenine nuo-

mone, įstatymas turėtų apibrėžti KGB rezervistų statusą. Jis taip pat kritiškai įvertino, jog pagal parengtą projektą informacija apie VSD, Specialiųjų tyrimų tarnybos vadovų, Vyriausybės kanclerio, kitų svarbių pareigūnų bendradarbiavimą su sovietų spec tarnybomis būtų priskiriama valstybės paslapčiai.

Pagal projektą valstybės paslaptimi nebūtų laikoma tik informacija apie prezidento, Seimo, Europos Parlamento, savivaldybių tarybų, Vyriausybės narių, teisėjų ir prokurorų bei kandidatų į šias pareigas praeties ryšius su KGB.

Seime jau yra užregistruotos pataisos, kuriose siūloma praplėsti tokių asmenų grupę, įtraukiant ir VSD pareigūnus.

Pasak S.Pečeliūno, iki šiol Lietuvoje gyvena apie 400-500 asmenų, praityje įtrauktų į KGB rezervo sąrašus. Jo nuomone, bandymas, remiantis Asmens duomenų apsaugos įstatymu, įslaptinti archyvinę informaciją apie šiuos asmenis, taip pat kitus KGB bendradarbius yra nepagrįstas ir prieštarauja visuomenės interesui. "Viską įslaptinus visuomenei toliau galima "kabinti makaronus", - piktinosi parlamentaras.

RAGINIMAS PASIRUOŠTI GALIMAM KAINŲ PADIDĖJIMUI

Vilnius, rugsėjo 7 d. (ELTA). Prezidentas Valdas Adamkus ragina Vyriausybę deramai pasiruošti galimam kainų prekių kainų augimui, ypač apsaugant labiausiai pažeidžiamas socialines grupes. V. Adamkaus nuomone, Vyriausybė jau dabar galėtų numatyti socialinių išmokų padidinimą tokioms kainų šuolio veikiamoms socialinėms grupėms. "Mes turime susitvarkyti, pasiruošti. Nemanau, kad turėtų būti panikos, kad viskas žlugs, viskas bus blogai. Bet realiai priėmus tą faktą, kad tam tikros kainos kils, Vyriausybė turi atitinkamai pasiruošti, ir tas reiškiamas susirūpinimas, kad bus paliesti tam tikri pažeidžiami visuomenės sluoksniai, yra realus. Manau, Vyriausybė turi jau dabar suplanuoti, kad ten, kur bus kainų pakilimas, būtų padidintos socialinės išmokos tiems žmonėms, kad jie to nepajustų ir jų gyvenimas nebūtų apsunkintas", - žurnalistams sakė V.Adamkus. Jis priminė prieš beveik dešimtmetį įvykusią Rusijos krizę, kuriai tuometinė Lietuvos Vyriausybė nebuvo tinkamai pasiruošusi ir dėl to ilgą laiką jautė skaudžius ekonominius padarinius.

Ministras pirmininkas Algirdas Brazauskas paragino napanikuoti dėl rekordiškai kylančių degalų kainų ir teigė, kad prie šios situacijos reikia prisitaikyti. Pasak premjero, Vyriausybė su ekspertais nagrinėjo degalų kainų klausimą

ir priėjo prie išvados, kad ypatingos įtakos degalų kainų augimui padaryti negali. A. Brazauskas pripažino, kad jautrių degalų kainų pokyčiams pramonės šakų produkcija gali brangti. "Tačiau kalbėti apskritai ir sakyti, kad visos kainos kils, tai būtų neteisinga ir nesąžininga. Ir nereikia gąsdinti žmonių", - kalbėjo A.Brazauskas. Kartu jis pripažino, kad nėra efektyvių būdų pažaboti degalų kainų augimo ir jo įtakos. "Aš negaliu apgau-dinėti žmonių. Aš niekad šito nedariau ir, jei aš čia kalbėčiau, čiuibėčiau, tai labai keista atrodytų. Tai yra objektyvus reiškinys ir visur kainos kyla tiek pat, kiek pas mus".

Tačiau ūkio ministras Kęstutis Daukšys interviu "Žinių radijui" sakė, kad Ūkio ministerija rengiasi ieškoti būdų, kaip nors šiek tiek sumažinti augančias degalų kainas, bei svarstyti galimybę taikyti specialias nuolaidas vežėjams.

Po praėjusios savaitės viduryje prasidėjusio staigaus degalų kainų šuolio benzinas ir dyzelinas didmeninėje rinkoje šiek tiek atpigo. Tačiau pasaulio analitikai naftos pigimo neprognozuoja, vyrauja nuomonė, kad iki 2007-ųjų nafta pasaulinėse rinkose iš esmės tik brangs.

Briuselyje Europos Komisijos specialistai ir šalių atstovai svarstys, kaip ES gali sušvelninti degalų kainų šuolio įtaką ekonomikai.

PILIEČIŲ SAJUNGA KOVOS UŽ EMIGRAVUSIŲ LIETUVIŲ GRĮŽIMĄ

Pavadinimą, vadovybę ir programą pakeitusi Piliečių sąjunga ketina kovoti, kad į užsienį išvykę lietuviai grįžtų namo, šalyje mažėtų turtinė ir socialinė atskirtis, o tautinės mažumos būtų aktyviau integruojamos į visuomenę. Tokius šios jau devynerius metus veikiančios politinės partijos tikslus per spaudos konferenciją pristatė naujasis jos pirmininkas Seimo narys Henrikas Žukauskas ir jo pavaduotojai.

Piliečių sąjungos pirmtakas - Lietuvos tautinių mažumų aljansas, vėliau persivadinęs į Lietuvos piliečių aljansą, akcentuodavo įvairius tautinėms mažumoms rūpimus klausimus. Liepos 25 dieną pavadinimą ir vadovybę pakeitusi partija, pasak H. Žukausko, praplėtė savo programą ir daugiau dėmesio žada skirti pilietinės visuomenės kūrimui. Vienas svarbiausių centro dešinės ideologijos besilaikančios Piliečių sąjungos tikslų, jos pirmininko teigimu, yra sugrąžinti lietuvių - tiek tuos, kurie išvyko gyventi ir dirbti į

užsienį, tiek tuos, kurie Lietuvoje gyvena už skurdo ribos ir yra pamiršti. H. Žukausko teigimu, partija ketina inicijuoti įstatymų pataisas, kurios palengvintų galimybę Lietuvos piliečiams grįžti iš užsienio, pavyzdžiui, spręstų mokesčius klausimus. Šiuo metu nuolatiniai mūsų šalies gyventojai, dirbę užsienyje ir ten sumokėję pajamų mokesį, grįžę privalo papildomai sumokėti skirtumą tarp Lietuvoje galiojančio ir užsienio valstybėje taikomo pajamų mokesčio.

Finansų ministerija žada jau artimiausiu metu pateikti įstatymo pataisų projektą, kad būtų papildomai neapmokestinamos pajamos, Lietuvos gyventojų gautos užsienio valstybėse, su kuriomis sudarytos dvigubo apmokestinimo išvengimo sutartys.

Anot partijos vicepirmininko, Vilniaus miesto tarybos nario Aleksandro Rutenbergo, Piliečių sąjunga taip pat žada imtis taisyti Pilietybės įsta-

(Nukelta į 5 psl.)

(Atkelta iš 3 psl.)

NIURNBERG I...

didįjį melą atmetusios ir tiesos veiklai pakilusios tautos sukurs laisvesnį ir teisingesnį pasaulį.

Vilius Bražėnas

Pranešimas skaitytas 2000 m. Antikomunistinio kongreso ir tribunolo penkmečio minėjime 2005-09-04 Lietuvos dramose teatre, Vilniuje.

PRENUMERUOKITE *DIRVĄ*

METAMS - \$55,
PUSEI METŲ - \$40,
PIRMA KLAUSE - \$78,
ORO PAŠTU Į UŽSIENĮ
METAMS - \$130.00

DIRVA
LR AMBASADOJE JAV SURENGTAS
LIETUVOS GARBES KONSULŲ JAV
PASTIPRIMAS

Tautininkų žinios

Gedimino pr. 22, LT-2600 Vilnius, Lietuva
Tel. (5) 2624935, faksas (5) 2617310
El. p. lietauta@takas.lt; http://www.lts.lt
Redaktorius Algimantas Birbilas

PIRMOJO PREZIDENTO GIMTADIENIS

2005 m. rugpjūčio 14 d. Lėno miestelio ir Užulėnio kaimo žmonės iškeltomis valstybinėmis vėliavomis ir proginėmis pamaldomis Lėno bažnyčioje pagerbė

J.E. A. Smetoną. Pagerbime dalyvavo ir LTS Valdybos nariai, čia suvažiavę aptarti neatidėliotinių partinių reikalų bei pagerbti savo įžymų partietį.

1874 m. rugpjūčio 10 d. Ukmergės apskrities Taujėnų valsčiaus Užulėnio kaimo neturtingų valstiečių šeimoje gimė vienas iš Lietuvių tautininkų sąjungos organizatorių, jos pirmininkas Antanas Smetona. Jis baigė Taujėnų pradinę mokyklą, Palangos progimnaziją, Peterburgo gimnaziją ir, galiausiai, Peterburgo universiteto Teisės fakultetą. Su J. Tumu-Vaižgantu A.Smetona 1907 m. įsteigė tautiškos krypties laikraštį *Viltis* ir jį ilgą laiką, būdamas gabus publicistas, sėkmingai redagavo.

A.Smetona kartu su savo bendraminčiais padėjo daug pastangų, kad įrodytų okupacinei vokiečių valdžiai 1916 m. Lenkijos pretenzijų nepagrįstumą į Vilnių ir pietryčių Lietuvą. 1917 m. buvo išrinktas Lietuvos Tarybos pirmininku, o 1918 m. vasario 16 d. visiems Tarybos nariams pasirašius Lietuvos nepriklausomybės aktą, perrinktas Lietuvos Valstybės Tarybos pirmininku. 1918 m. lapkričio 2 d. Lietuvos Valstybės Taryba patvirtino Laikinąją Lietuvos konstituciją, pagal kurią aukščiausią valdžią Lietuvoje turi jos prezidentas. Pir-

muoju Lietuvos prezidentu tą dieną buvo išrinktas Antanas Smetona. Tai liudijo didelį A. Smetonos autoritetą.

1926 m., Lietuvos prezidentu tapus K. Griniui, kuris tuoju ėmė nuolaidžiauti galvą keliančioms tautinėms mažumoms, o kairiesiems sudarius koalicinę vyriausybę, Lietuvos komunistai, Kominternio inspiruojami, ėmė ruoštiis perimti valdžią į savo rankas. Nuo šio pavojaus Lietuvą išgelbėjo Lietuvos karininkų surengtas bekraujis valdžios perversmas, vėl pakvietęs A. Smetoną vadovauti Lietuvos valstybei. 1926 m. gruodžio 19 d. Seimas balsavo už K.Griniaus atsistatydinimą ir A. Smetonos išrinkimą Lietuvos prezidentu. Beveik 14 metų trukusį ir į Europinį lygį Lietuvą iškėlusį A. Smetonos prezidentavimą nutraukė įžūli SSRS kariuomenės invazija į Lietuvą 1940 m. vasarą.

Spėjęs pasitraukti iš Lietuvos, ir taip išvengęs nepavydėtino Latvijos ir Estijos prezidentų likimo, per Vokietiją, Šveicariją, Portugaliją, Braziliją A. Smetona pateko į Cleveland (JAV). Čia jis rengė planus, kaip išeivijoje sudaryti Lietuvos vyriausybę ir ragino politikus nepripažinti Lietuvos inkorporacijos į SSRS sudėtį. 1944 m. sausio 9 d., labai neaiškiomis aplinkybėmis, kilus gaisrui gyventame name, pirmasis Lietuvos prezidentas žuvo. Nors ir stengtasi, prosovietiniams gaivalams sutepti jo šviesų atminimą nepavyko...

2005 m. rugpjūčio mėn., Nr.14.

(Atkelta iš 4 psl.)

PILIEČIŲ SAJUNGA...

tymą. Mat esą 2002 metais įsigaliojęs įstatymas yra "labiausiai antidemokratiškas", nes "susikirstė Lietuvos piliečius į lietuvius ir nelietuvius".

"Gaunasi nenormali situacija, kad faktiškai mes turime pilietinės visuomenės skirstymą į pirmarūšius ir antrarūšius piliečius", - spaudos konferencijoje piktinosi A. Rutenbergas.

Kitas partijos vicepirmininkas, eksparlamentaras ekonomistas Eugenijus Maldeikis nuogastavo, kad Lietuva nesugebės tinkamai panaudoti Europos Sąjungos skiriamų lėšų, kad sustiprintų savo konkurencingumą. "Tos naujos ES narės, kurios efektyviausiai panaudos lėšas savo strategi-

niams tikslams spręsti, turės žymius konkurencinius pranašumus. Jei pralaimėsime kovą, skaidysime lėšas, po 3-5 metų galime atsidurti dar nepalan-kesnėje situacijoje, lyginant su kaimynais", - įspėjo E. Maldeikis. Pasak jo, laikotarpis, kai euro kursas dolerio atžvilgiu buvo palankus mūsų šalies ūkiui, o energetikos ištekliai galėjome pirkti iš Rytų pigiau nei kitos valstybės, netrukus baigsis. Artimiausiu metu teks kovoti ir su kitais iššūkiais - prasta demografinė situacija, darbingo amžiaus žmonių - aktyviausios visuomenės dalies emigracija, išliekančia turtine, socialinė ir regioninė diferenciacija. Valdžią kritikavo ir dėl to, kad ji neturi mechanizmo, kaip didėjant degalų kainoms mažoje Lietuvos rinkoje įveikti monopolininkus. **ELTA**

Archyvinėje nuotraukoje Antanas Smetona (pirmas iš kairės), Vydūnas (centre) ir kiti iškilūs XX a. pardžios Lietuvos visuomenės veikėjai Palangoje.

PAS M. JANKŲ BITĖNUOSE Virginija Šimkūnienė

Trečius metus iš eilės Pagėgių savivaldybė organizuoja gražų renginį, skirtą Mažosios Lietuvos istorijos ir kultūros paveldo išsaugojimui. Sueiga Bitėnų kaime pas Martyną Jankų tampa ryškiu kultūriniu renginiu, iš visos Lietuvos suburiančiu spaustuvininkus, leidėjus, redaktorius, žurnalistus, fotografus, istorikus, visuomenės veikėjus ir politikus. Renginį, vykusį rugpjūčio 6 dieną, globojo buvęs žurnalistas, Seimo pirmininko pavaduotojas Česlovas Juršėnas.

Trumpai apie Martyną Jankų

Rugpjūčio mėnesio pradžia – laikas sueigai pasirinktas neatsitiktinai – lietuvių puoselėtojas, laikraščių leidėjas Martynas Jankus gimė 1858 metais rugpjūčio 7 dieną. Tad šiais metais sueigos dalyviai paminėjo 147-ąsias M. Jankaus gimimo metines. Bitėnų kaime gimęs M. Jankus daug lavinosi savarankiškai, jo tėvai siekė, kad vaikai nesu-vo-kietėtų. Prieš tapdamas spaustuvininku jis nemažai rašė: parengė 45 tautinam sąmonin-gumui ugdyti skirtų publicis-tinių ir grožinių knygų, 5 knygų katalogus. Rašydamas jis dažnai pasirašydavo slapy-vardžiais, daugiausia dėmesio M. Jankus skyrė lietuviškų knygų ir periodinės spaudos leidybai. 1882 metais jis prisijungė prie *Aušros* laikraščio leidėjų, buvo penkių numerių redaktoriumi. M. Jankaus dar-bą gerai vertino J. Basana-vičius. Bitėnuose pas M. Jankų gyveno J. Mikšas, Jonas Šliū-pas, pats M. Jankus materia-liai rėmė *Aušros* leidimą, nes jis galėjo savo nekilnojamuo-ju turtu laiduoti spausdinimą. Nustojus eiti "Aušrai", M. Jan-kus pats ėmė leisti laikraštį *Garsas*. Vėliau jis prisidėjo

prie "Varpo" ir "Ūkininko" lei-dimo. Nepaisant kelis laik-raščius ištikusių nesėkmių, M. Jankus 1892 metais Bitėnuose įkūrė spaustuvę, kuri veikė iki 1909 metų. M. Jankaus spaus-tuvės leidinių tiražai paprastai siekdavo 3000-6000 egzemp-liorių. Bitėnuose buvo iš-spausdintas pirmasis Vydūno veikalas istorine tema. Gyven-damas prie pat Prūsijos-Rusi-jos sienos M. Jankus padėjo knygnešiams organizuoti lie-tuviškų leidinių platinimą. 1909 m. mažėjant užsakymų spaustuvė bankrutavo. Su šeima M. Jankus persikėlė į Klaipėdą. Prieš prasidedant karui kazokai Jankaus šeimą ištremė į Rusiją. Į Lietuvą šei-mos likučiai grįžo 1917 m. Būdamas energingas, Marty-nas Jankus įsijungia į Mažo-sios Lietuvos gelbėjimo veik-lą, tampa šio komiteto pirmi-ninku. Dėl didelio autoriteto M. Jankus buvo tituluojamas Mažosios Lietuvos patriarchu, jis puoselėjo Rambyno kalno tradicijas, reiškėsi "Aukuro" draugijos veikloje.

Apdovanotas Šaulių žvaig-žde, Didžiojo Lietuvos ku-nigaikščio Gedimino ordinu ir III laipsnio medaliu. Karo metais pasitraukė į Vokietiją ir mirė 1946 m. Flensburge. Jo priešmirtinis prašymas – pa-laikus sudeginti ir palaidoti Lietuvoje – buvo įvykdytas 1993 metais. Martynas Jankus palaidotas šeimos kape Bitė-nuose, šalia bendražygio Vy-dūno.

M. Jankaus muziejus bei jo puoselėtojai

M. Jankaus muziejus Bitė-nuose duris atvėrė 1981 m. Nors lietuviška veikla buvo "pavojinga" komunistų parti-jai, tačiau jis išliko. Asmeni-nius M. Jankaus daiktus iš-saugojo vyriausioji jo dukra Elzė. Ekspoziciją plėtė šio

krašto mylėtojai ir lietuvių puoselėtojai. 1990 metais buvo skirta lėšų ir pradėta rinkti au-kas. Ir tik 1999 metais eks-pozicija buvo perkelta į at-statytą M. Jankaus spaustuvę, į naują muziejų buvo perkelta apie 1000 įvairių eksponatų. Dabar muziejus priklauso Pagėgių savivaldybei, jis įre-gistruotas Lietuvos kultūros ministerijoje. Muziejus vykdo mokslinį – tiriamąjį darbą, ren-gia švietimo programas. Jis sulaukia rėmėjų, ir turistų dėmesio. Neseniai šalia išpuo-selėto muziejaus įkurtas Ma-žosios Lietuvos paveikslų so-das.

Sueigą vainikavo koncertas

Rugpjūčio 6 dieną organi-zuotoje sueigoje vyko konfe-rencija "Mažosios Lietuvos is-torijos ir kultūros paveldo iš-saugojimas". Joje kalbėję lek-toriai džiaugėsi gausėjančiu dalyvių skaičiumi, geru žodžiu minėjo Martyną Jankų, kvietė atlikti konkrečius darbus. Gra-žų susiejimą sveikino Seimo pirmininko pavaduotojas Č. Juršėnas, Karaliaučiaus guber-natorius, LŽS pirmininkas D. Radzevičius. Pagėgių savi-valdybės meras Kęstutis Ko-mskis paskelbė rašinių konkur-so "Mažosios Lietuvos kultū-ros paveldas: praeitis ir dabar-tis" laimėtojus, jiems buvo įteiktos premijos. Mažosios Lietuvos paveikslų sode buvo atidengti penki nauji darbai – juos pristatė patys autoriai. Po pavakarių sueigos dalyviai aplankė M. Jankaus ir Vydūno kapus Bitėnų kapinaitėse. Vakare ant Rambyno kalno sueigos dalyviams bei krašto visuomenei koncertavo Mažo-sios Lietuvos simfoninis or-kestras, kuriame dalyvavo Klaipėdos valstybinio muzi-kinio teatro solistai ir baletu artistai. Po puikaus klasikinės muzikos koncerto sueigos da-lyviai vakarojo stovyklavietėje "Bitutė".

Tautininkų žinios, 2005 m. rugpjūčio mėn., Nr.14.

Režisierius ir žurnalistas Vytautas V. Landsbergis lankėsi Balzeko lietuvių kultūros muziejuje ir su muziejaus prezidentu Stanley Balzeku, Jr. aptarė bendradarbiavimo galimybes, ir nutarė keletą projektų, skirtų vaikams ir jaunimui, įgyvendinti kartu. Nuotraukoje: muziejaus darbuotoja Rita Janz, muziejaus prezidentas Stanley Balzekas, Jr., režisierius ir žurnalistas Vytautas V. Landsbergis, žurnalistė Ramunė Rakauskaitė.

“Balzeko muziejaus inf.”

A. KUBILIUS KRITIKUOJA VYRIAUSYBĖS “VIENADIENĘ” POLITIKĄ

"Jeigu prezidentas ir mes sugebėsime paraginti Vyriausybę ir pasiekti, kad ji ne vien tik kasdienybėje užsiiminėtų, bet ir kurtų bei aiškiai įvardintų nacionalinės politikos prioritetus, galima būtų pasiekti svarių rezultatų dar ir šį politinį sezoną", - po susitikimo su šalies prezidentu Valdu Adamkumi, sakė Seimo opozicijos vadovas konservatorius Andrius Kubilius.

Anot jo, Vyriausybė gyvena šiandieną ir nelabai rūpinasi įvardinti svarbiausias mūsų valstybės problemas ir jų sprendimo būdus. Dėl to kenčia bendra tautinė politika.

“Gana nuodugnai su prezidentu aptarėm energetikos situaciją. Tiek susietą su šiandienine pasauline naftos kainų situacija tiek su Lietuvai išskylančiais iššūkiais, kai bus uždarytas antrasis Ignalinos atominės elektrinės blokas”, -

sakė A.Kubilius. Jis pasiūlė prezidentui kartu su opozicija imtis iniciatyvos ir, nelaukiant 2007-ųjų, kaip tai žada premjeras Algirdas Brazauskas, paraginti Vyriausybę nedelsiant pradėti valstybės energetikos strategijos svarstymus.

“Prezidentui išreiškiau mūsų susirūpinimą dėl naujosios finansinės perspektyvos ir Lietuvos pasirengimo nuo 2007 iki 2013 metų naudoti eurą. Kaip matome iš šiandieninio pasirengimo, rengiant valstybinę strategiją, pagal kurią bus skirstomi pinigai, situacija yra tokia kaip visada Lietuvoje - norim kaip geriau, o išeina kaip visada“, - žurnalistams sakė A.Kubilius.

Jis su prezidentu aptarė ir Vokietijos bei Rusijos šiandieninį susitarimą netiesti dujotiekio per Lietuvą. “Aki-vaizdu, kad dabartinės Vokietijos ir Rusijos energetinis aljan-

sas jau yra realybė, tačiau, manau, kad Lietuvos Vyriausybė nepadarė visko, kad būtų nors kiek priartėjusi prie alternatyvių projektų įgyvendinimo. Tai yra dėl Norvegijos dujų tiekimo į Lietuvą ir, manau, kad tai yra daug svarbesnės diskusijos”, - sakė A.Kubilius. Jis tikisi, kad po Lenkijoje įvyksiančių rinkimų, Vyriausybė šią temą atnaujins.

V.Adamkaus atstovė spaudai Rita Grumadaitė sakė, kad prezidento nuomone, Seimo opozicija, vienijanti apie trečdalį Seimo narių gali turėti didelės įtakos priimant svarbius kraštui sprendimus. “Todėl prezidentą domino, kokius svarbiausius klausimus opozicija mato rudens sesijoje, ar opozicija sieks, kad būtų priimti jų nuomone svarbūs sprendimai“, - prezidento žodžius perdavė R.Grumadaitė.

Delfi

PREZIDENTO PASVEIKINIMAS

"Santaros-Šviesos" 52-ąją suvažiavimą sveikino Lietuvos prez. V. Adamkus šiais žodžiais.

"Man labai malonu pasveikinti visus Jus, bendraminčiai ir bendražygiai!

Visuomet buvau ir būsiu "Santaros-Šviesos" narys, nes santariečiu tampama visam gyvenimui. Mus, santariečius, sieja patys tvirčiausi ir niekuomet neišardomi ryšiai - dvasinis bendrumas ir žmogiškojo bendravimo džiaugsmas.

Jau daugiau kaip penkis dešimtmečius gyvuojanti "Santaros-Šviesos" brolija skleidžia laisvės, tolerancijos ir ištikimybės Tėvynei dvasią. Griuvo tautas slėgusios totalitarinių diktatūrų "geležinės uždangos", Lietuva jau penkiolika metų yra nepriklausoma demokratinė valstybė, bet laisvos minties ir nevaržomo intelektualinio dialogo poreikis niekada neišnyksta. "Santara-Šviesa" ir naujomis istorinėmis sąlygomis lieka pažangios demokratinės minties židiny, Lietuvai ir visiems pasaulio lietuviams nepaprastai reikalingas kūrybingų diskusijų forumas.

Kadaise paskelbę šūkį "Veidu į Lietuvą", santariečiai sovietinės okupacijos dešimtmečiais slapta gabeno draudžiamą literatūrą ir palaikė kultūrinius bei asmeninius ryšius su tėvynainiais - taip Tėvynėje gaivino nepriklausomybės viltį, brandino dvasinio pasipriešinimo nužmoginančiai sovietinei sistemai daigus. Ši "Santaros-Šviesos" misija baigta jau prieš penkiolika metų. Tačiau tęsiama intelektualinio dialogo, pilietinės visuomenės kūrimo ir naujų idėjų paieškos misija. "Santara-Šviesa" savo vietą sugebėjo rasti ir Lietuvai tapus nepriklausoma demokratine valstybe. "Santara-Šviesa" įstengė atsinaujinti ir praturtėti naujomis veiklos formomis todėl, kad visuomet jautė Tėvynės gyvenimo pulsą ir turėjo gausų bendraminčių būrį Lietuvoje. "Veidu į Lietuvą" politika natūraliai tapo susilieji- mo su Lietuva idėja. "Santara-Šviesa", išsaugodama savo šaknis išeivijoje, kartu gali remtis Lietuvos intelektualinėmis galiomis, būti tiek Tėvynėje gyvenančių, tiek po visą pasaulį išsibarsčiusių lietuvių diskusijų forumu.

Būtent tokia "Santara-Šviesa" dabar labiausiai reikalinga Lietuvai. Tautas bei kultūras sulydanti globalizacija ir stiprėjantys migracijos procesai skatina tiesti naujus viso pasaulio lietuvių kūrybinio dialogo su Tėvyne tiltus. Tai lietuvių kultūrinio savitumo puoselėjimo kelias. Neabejoju, kad "Santara-Šviesa" ir toliau tvirtai žengs šiuo keliu. Linkiu Jums kūrybingų diskusijų ir naujų idėjų! Mintimis ir jausmais esu visuomet su Jumis."

TURKIJOS NARYSTĘ ES LIETUVIAI VERTINA SKEPTIŠKAI

Lietuvos gyventojai yra tarp aktyviausių Europos Sąjungos plėtros rėmėjų ir palankiau vertina Turkijos narystę, nors nemaža dalis bloko senbuvių piliečių tam priešinasi. Tai rodo gegužę-birželį atliktos "Eu-

robarometro" apklausos rezultatai. Daugiau nei pusė mūsų šalies piliečių - 52 proc. pritaria Bendrijos plėtrai priimant kai kurias norinčias įstoti šalis (ES vidurkis - 42 proc.). Priimti visas norinčias įstoti šalis siūlo 27 proc. Lietuvos gyventojų (ES - 23 proc.).

Seimo Aplinkos apsaugos komiteto narys G.Jakavonis kovo pradžioje Seime užregistra- vo įstatymo papildymą, kuriuo būtų uždraustas panaudoto branduolinio kuro ir ilgaamžių didelio aktyvumo radioaktyvių atliekų laidojimas Lietuvoje.

Lietuvos valstybinėms institucijoms, kartu su švedais vykdančioms tyrimus pagal 2003-2007 metų numatytą radioaktyviųjų atliekų laidojimo galimybių įvertinimo programą, pareiškus, kad tinkamiausia vieta branduoliniam kapinynui yra Dzūkija, visuomenėje kilo pasipiktinimo banga.

Alytaus ir Varėnos rajono savivaldybių tarybos priėmė sprendimus, kuriais nepritarė tokių kapinynų ar saugyklų įrengimui jų administruojamose teritorijose.

Plėtrai nepritaria 8 proc. apklaustųjų - tris kartus mažiau nei ES vidurkis (25 proc.). Daugiausiai nepritariančių bloko plėtimuisi gyvena didžiosiose Bendrijos valstybėse - Prancūzijoje (43 proc.) ir Vokietijoje (40 proc.).

Tie apklaustieji, kurie patenkinti Lietuvos naryste ES, kur kas palankiau vertina ir ES plėtimosi galimybę. Plėtrai labiau linkę pritarti jauni žmonės ir didesnių miestų gyventojai.

Kaip teigiama tyrimo ataskaitoje, maždaug trys ketvirtadaliai europiečių pabrėžė, jog Turkija turėtų sistemingai gerbti žmogaus teises ir pagerinti savo ekonomikos būklę, kad bent po dešimties metų įstotų į ES. Šie aspektai svarbiausi ir lietuviams.

ELTA

ETPA PRITARĖ LIETUVOS INICIATYVAI RENGTI REZOLIUCIJĄ DĖL BRANDUOLINIŲ KAPINYNŲ

Europos Tarybos Parlamentinėje Asamblėjoje (ETPA) pritarta Lietuvos iniciatyvai rengti rezoliuciją dėl branduolinių kapinynų. Šia rezoliucija bus siūloma panaudotą branduolinį kurą laidoti ne kiekvienoje valstybėje atskirai, o keliuose didelėse, geologiškai stabiliose, negyvenamose planetos vietose įrengtose saugyklose ar kapinyuose.

"Sudaryta galimybė šią problemą spręsti kiekvienai Europos valstybei atskirai skatina trumparegiškus verslo interesus, ir tai ateityje gali sukelti dar didesnę problemą Europos gyventojų sveikatai", - rašoma rezoliucijos, kurios rengimą inicijavo Lietuvai ETPA Aplinkosaugos, žemės ūkio ir regio-

ninių reikalų komitete atstovaujantis socialliberalas Gediminas Jakavonis, pasiūlyme. Pasak jo, imtis iniciatyvos įstatymais ir Europos Tarybos rezoliucija apsaugoti Lietuvą nuo branduolinių kapinynų jį paskatino Lietuvos valstybinės institucijos, pasiskelbusios apie Lietuvoje esančias tinkamas branduoliniams kapinynams vietas.

"Nors po šių pareiškimų ir kilo pasipiktinimo banga visuomenėje, tačiau, mano žiniomis, branduolinio kapinyno įrengimo idėja Lietuvoje neatsisakyta, todėl reikalingas rimtesnis įstatymo ir Europos saugiklis, kad ateityje anūkai mūsų neišžadėtų", - Seimo Ryšių su visuomene pranešime spaudai cituojamas G.Jakavonis.

Praėjusiais metais Ūkio ministerijos valdoma Radioaktyviųjų atliekų tvarkymo agentūra organizavo vietas, tinkamas paviršiniam radioaktyviųjų atliekų kapinynui įrengti, paiešką. Buvo išrinktos dvi tinkamiausios - Apvardų bei Galilaukės aikštelės netoli Ignalinos atominės elektrinės.

2005-2007 metais numatyta parengti sklypo dokumentus, o Vyriausybei priėmus atitinkamą nutarimą, 2008 metais ketinama pradėti kapinyno statybos darbus - 2012 metais jis turėtų pradėti veikti. Kapinyne bus laikomas ne panaudotas branduolinis kuras, o tik kietos arba sukietintos trumpaamžės mažo ir vidutinio aktyvumo radioaktyvios atliekos.

JAV LB XVII TARYBOS TREČIOJI SESIJA

JAV Lietuvių Bendruomenės XVII Tarybos trečioji sesija įvyks šių metų rugsėjo mėnesio 23, 24 ir 25 dienomis Sheraton Detroit Novi, 21111 Haggerty Road, Novi, Michigan. Sesijos atidarymas įvyks penktadienį, rugsėjo 23 d.,

1:00 val. po pietų. Sesija tęsis iki sekmadienio, rugsėjo 25 d., 3:00 po pietų. Ši sesija bus paskutinė šios Tarybos metinė sesija, nes kitų metų pavasarį Lietuvių Bendruomenės nariai rinks naujosios – XVIII – Tarybos narius.

IŠ LIETUVIŲ FONDO PADANGĖS

Po trumpų vasaros atostogų bei šiaip ramesnio vasarinio laikotarpio Lietuvių fondo darbuotojai vėl grįžo prie įtempto darbo dar net nepasibaigus rugpjūčio mėnesiui.

Šiuo metu, turbūt, daugiausiai dirba LF valdybos ir tarybos narys Vytautas Vaitkus, kurio akiratyje yra ne vienas projektas. Jis palaiko ryšį su LF įgaliotiniais įvairiose JAV vietovėse. Jis praneša, jog prie iki šiolei buvusių ir nepasitraukusių įgaliotinių: Justino Buivio, Violetos Gedgaudienės, Dalios Jakienės, Rimo Mikšio, Vyto Petrulio, Reginos Petrutis, Dalios Puškorienės, Gražinos Reškevičienės, Algirdo Šilbajorio, Aldonos Stasiukevičienės ir Stasio Vanagūno prisidėjo trys nauji – Laurynas R. Miševičius, Gražina Kamanienė, Linas Johansonas.

Be to, V. Vaitkus šiuo metu taip pat nemažai rūpinasi metinio LF Golfo turnyro, jau vienuoliktojo iš eilės, reikalais. Šis renginys, kuris vadinasi Lietuvių fondo diena, įvyks rugsėjo 18 d. sekmadienį, Old Oak Country Club aikštyne, Homer Glen, IL. Jis sako, kad iki šiolei pravesuose panašiuose turnyruose buvo daug dalyvių ir vyravo giedra. Jis to tikisi ir šį kartą.

GAUSŪS POSĖDŽIAI

Rudens sezono pradžia atneša daugiau įvairių posėdžių. Rugpjūčio 26 d. jau posėdžiauvo LF Lėšų ir narių komiteto žmonės, o rugsėjo 1 d. buvo susirinkusi ir LF valdyba su pirm. Sigita Balzekiene. Rugsėjo 13 d. LF Tarybos pirm. Vytautas Kamantas kviečia Tarybos narių posėdį, o kitą dieną, kaip paprastai, PL centre Lemonte įvyko spaudos konferencija.

LF administratorė ir raštinės vedėja Laima Petroliūnienė praneša, kad į LF raštinės darbuotojų eiles įsijungė naujas žmogus – tai prieš 4 metus į JAV atvykusi Živilė Ramašauskienė, kuri dėsto ir lituanistikos mokykloje.

Administratorė džiaugiasi ir Čikagos lietuvių veikėjos bei spaudos bendradarbės Aldonos Šmulskšienės talka Lietuvių fondui. Ši darbšti moteris ne tik sekretoriauja LF

narių metiniuose susirinkimuose, bet ir sutiko rašyti LF tarybos posėdžių protokolus. Po praėjusį mėnesį įvykusios LF spaudos konferencijos, administratorė A. Šmulskšienei už jos pastangas įteikė gėlių puokštę, norėdama prisiminti ir artėjančią jos gimtadienį.

LIETUVIŲ FONDAS LIETUVOS DIENRAŠTYJE

Lietuvių fondas po ilgesnės pertraukos vėl plačiai nuskambėjo Lietuvoje. Šį kartą didžiausiame Lietuvos dienraštyje – *Lietuvos ryte* ilgas rašinys, pavadintas “Lietuvių fondas vėl paskirstys milijonus”, buvo parašytas to dienraščio spec. korespondento, Algio Vaškevičiaus, kuris viešnagės Čikagoje metu buvo pakviestas į LF spaudos konferenciją Lemonte.

Iš šio ilgoko rašinio, prie kurio pridėtas ir LF lankstinuko viršelio kopija, skaitytojai Lietuvoje galėjo susidaryti gerą ir teikiamą vaizdą apie didžiausią išeivijos lietuvių finansinę instituciją remiančią ne vien tik išeivių, bet ir kai kurių Lietuvos organizacijų veiklą.

Šiame straipsnyje yra minimi ir pagrindiniai LF veikėjai Vytautas Kamantas, Daina Kojelytė, dr. Antanas Razma. Yra teigiama, kad šiuo metu svarbiausias LF uždavinys – padvigubinti kasmet skirstomų pinigų sumą ir kuo greičiau surinkti 20 milijonų JAV dolerių kapitalą.

INFORMACINIS LANKSTINUKAS

Čia norime plačiau išsitiarti apie šiemet lietuvių ir anglų kalbomis išleistą informacinį lankstinuką, kurio viršelyje yra sakoma: “2005 m. Lietuvių fondo naujųjų narių metai. Kviečiame įsijungti į gausias Lietuvių fondo narių gretas”. Taip pat viršelyje matoma 4 vaikus vaizduojanti nuotrauka, nes ši institucija daugiausiai remia jaunimą – lituanistines mokyklas, studentus, jaunimo organizacijas, ateitininkus, skautus, sportininkus ir kt.

Čia norisi pacituoti vieną vietą ir šio lankstinuko: Pasiryžkime – įrašyti save ir artimuosius į Lietuvių fondo narius; pažymėti svarbias pro-

Rugpjūčio 21 d. JAV ambasadorius Lietuvoje Stephen D. Mull Aukštučiuose su kitais Aukštučių centro darbuotojais: Vaida Sileikaitė - Ūkio direktoriaus padėjėja, Darius Malinauskas - Aukštučių ūkio ir miškų centro direktorius (Lietuva); JAV ambasadorius (viduryje); Aukštučių centro patarėjai - miškininkas Vladas Kavaliauskas ir Šiaulių universiteto prorektorius prof. Vladas Tričys.

V. Šliūpo nuotr.

AUKŠTŲČIŲ ŪKYJE – JAV AMBASADORIUS

Rugpjūčio mėn. 21 dieną, Jungtinių Amerikos Valstijų ambasadorius Lietuvoje Stephen D. Mull aplankė Aukštučių pelno nesiekiančios organizacijos mokomąjį ir parodomąjį centrą, skirtą smulkiųjų Lietuvos ūkininkų buitės pagerinimui, esanti netoli Kuršėnų, Šiaulių apskrityje. Ūkio darbuotojai ir direktoriai buvo labai nustebinti ambasadoriaus labai puikiu lietuvių kalbos supratimu ir vartojimu – tikrai keli techniški žodžiai pareikalavo išvertimo į anglų kalbą. Ambasadorius įdomavosi kaip greitai bus galima pradėti mokomuosius kursus naujai statomame pagrindiniame pastate. Tada jis apžiūrėjo ūkinius padargus, bandomuosius auginimus (ypač naujai Lietuvon atvežtus valgomuosius sparagus) ir paragavo ūkyje auginamas kitas daržoves. Reikia paminti, kad prieš keletą metų prie Amerikos ambasados esanti Kariškoji misija ūkiui dovanojo keturis sunkvežimius ir vieną keltuvą. Pažadėta ir daugiau reikiamų padargų.

Vytautas Šliūpas

gas Fondo įnašais – gimtadienius, krikštynas, gimtadienius, mokslo baigimus, šventes, vedybas, jubiliejus; padidinti savo įnašus bent po 100 dol. kas metai; įrašyti Lietuvių fondą į testamentus.

Šiame lankstinuke yra ir forma, kurią užpildžius su įnašu reikia siųsti LF raštinės adresu, 14911 127 St. Lemont, IL 60439. Lankstinukai platinami lietuvių krautuovėse bei kitose įstaigose. Norintieji jų gauti taip pat gali kreiptis į LF raštinę, telefonu 630-257-1616. *Edvardas Šulaitis*

CHICAGO, IL

Lietuvių įsteigtoje Šv. Kryžiaus bažnyčioje rugsėjo 24 d., šeštadienį, vyks ypatingos pamaldos. Jose bus prisiminta, kad prieš 70 metų šią parapiją aplankė arkivysks. Teofilis Matulionis, kuris buvo tris kartus komunistų įkalintas ir kurio beatifikacijos bylą Lietuvos vyskupų konferencija yra užvedusi Romoje. 3 val.p.p. vyks iškilmingos Mišios, ku-

LOS ANGELES, CA

LOS ANGELES LIETUVIŲ ŠVENTĖ

Los Angeles “Lietuvių dienos – 2005” komitetas maloniai praneša, kad šių metų “Lietuvių dienų” festivalio “Grand Marshall” išrinkta Los Angeles Jaunimo ansamblio “Spindulys” vadovė Danguolė

rioms vadovaus vysk. Gustavo Garcia Siller. Giedos jungtinis lietuvių choras, vad. muz. Jūratės Grabliauskienės.

Šventojo Kryžiaus bažnyčia yra prie 46 gatvės ir Hermitage Avenue, istorinėje Čikagos skerdyklų apylinkėje. Visus buvusius parapijiečius ir lietuvių visuomenę šiose pamaldose kviečia dalyvauti *Amerikos lietuvių Romos katalikų federacija ir Lietuvių katalikų labdarių sąjunga*.

Razutytė – Varnienė.

“Lietuvių dienų” festivalis įvyks š.m. spalio mėn. 1-2 dienomis Los Angeles Šv. Kazimiero parapijos kieme: 2718 St. George Street, Los Angeles, CA 90027.

Dėl išsamesnės informacijos skambinti Marytei Šepikaitėi tel.: 818-321-1811 arba www.lithuanianfair.com

LAIŠKAS REDAKCIJAI

Gerbiami tautiečiai, Mieli Dirvos skaitytojai,

Kiekvieną dieną televizijos ekranai parodo vis šurpesnius baisaus uragano “Katrina” suniokoto New Orleans vaizdus. Vis daugiau suvokiame, kokius milžiniškus sugriovimus ir nepataisomas nelaimės patyrė Jungtinės Amerikos Valstijos, jų gyventojai. Mums jau sunku suprasti, kaip tokiose sąlygose reikia ir reikės išgyventi. Sunku suprasti ir iš kur beveik milijonui gyventojų reikės rasti jėgų viską, o viską pradėti iš naujo. Baisu ne vien materialinės netektys, baisu, kad žuvo ir žmonės ir, kad tarp jų, matyt, bus ir moterų, senelių, vaikų.

Suprantama, kad Jungtinės Amerikos Valstijos labai stipri ir turtinga valstybė, kuri su-

gebės atlaikyti šį kartą gamtos, stichijos primestą išbandymą. Tikime, kad ši nelaimė dar labiau sutelks ir Amerikos piliečius, iš jų ir šioje šalyje gyvenančius lietuvius.

Melsdami Dievą, kad tokių nepakeliamų išbandymų daugiau niekur nebūtų, mes taip pat perduodame savo liūdesį, supratimą ir palaikymą. Tikriausia dar nėra žinių, kiek šiuose rajonuose nukentėjo lietuvių. Bet dabar jau nesvarbu, kieno namus sudraskė siaučiantys vėjai, ar išsilieję vandenys. Visiems, visiems mūsų užuojauta, linkėjimai išlikti tvirtiems ir maldos.

Dr. Leonas Milčius, Doc. Simona Milčiuvienė Raudondvaris, Lietuva 2005 m. rugsėjo 2 d.

LIETUVA IR PASAULIS

Lietuvos Ūkio ministras teigia, kad Lietuva negalėjo turėti įtakos Rusijos ir Vokietijos susitarimui nutiesti dujotiekį Baltijos jūros dugnu, aplenkiant Baltijos valstybes ir Lenkiją. Jo teigimu, šis susitarimas sumažina mūsų energetinį saugumą. Ministras apgailestauja, kad nebuvo pasirinktas alternatyvus projektas sausuma, tačiau tikisi, kad prie jo dar gali būti sugrįžta. Dujotiekio tiesimas turėtų prasidėti dar šį rudenį. Šiuo 4,6 mlrd. eurų vertės projektu ketinama iki 2010 metų nutiesti ir pradėti naudoti vamzdyną nuo Vzborgo, netoli Sankt Peterburgo iki Graifsvaldo. Juo Vokietijai būtų tiesiogiai tiekiamos dujos iš Sibiro grėžinių. Jau dabar kontinentiniais vamzdynais, einančiais per Ukrainos, Baltarusijos ir Lenkijos teritorijas, Rusija tiekia Vokietijai 35 proc. čia sunaudojamų dujų ir maždaug 31 proc. žaliavinės naftos ir yra didžiausia pirminės energijos tiekėja šiai šaliai. Vokietijos kancleris Gerhard Schroeder sutartį dėl dujotiekio pasirašė likus vos 10 dienų iki pirmalaikių parlamento rinkimų. Visuomenės nuomonės apklausų duomenimis, po rinkimų jam gali tekti valdžios vairą perleisti krikščionims demokratams ir jų vadovei Angelai Merkel. Šis dujotiekis Rytų Europoje vertinamas kaip projektas, kuriame Berlynas ir Maskva savo interesus kelia aukščiau už mažesnių kaimynių interesus. Kai kurie politikai tvirtina, kad naujas susitarimas didins pavojingą Vidurio ir Rytų Europos priklausomybę nuo Rusijos.

Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus priėmė Vokietijos Federacinės Respublikos ambasadoriaus Volker Heinsberg skiriamuosius raštus. Priimdamas Vokietijos ambasadoriaus V. Heinsberg skiriamuosius raštus prezidentas V.Adamkus pažymėjo, kad Lietuvos sėkmė glaudžiai susijusi su Vokietijos sėkme. “Neabejoju, jog Lietuvos ir Vokietijos interesai pagrįsti tomis pačiomis esminėmis vertybėmis: laisve, solidarumu, teisingumu ir demokratija. Tai skatina suteikti dar gilesnį turinį mūsų dvišaliams santykiams, ieškoti glaudesnio žmonių ir verslo bendradarbiavimo”, - sakė šalies vadovas. Atkreipdamas dėmesį, kad Vokietija ir Lietuva yra istorinės kaimynės, kurias sieja ne tik bendra istorija ir kultūra, bet ir bendra Baltijos jūros regiono problematika, Prezidentas išreiškė viltį, jog artimiausiu laiku abi valstybės spręs Baltijos jūros regionui svarbius klausimus ir įneš reikšmingą indėlį į vieningos Europos kūrimą. “Su džiaugsmu priimdamas Jūsų drąsinančius Lietuvos veiklos Ukrainoje įvertinimus, tikiuosi, jog Lietuva kartu su Vokietija ir toliau dalyvaus formuojant bei vykdant aktyvią Europos Sąjungos naujosios kaimynystės politiką. Neabejoju, jog mūsų valstybės bus tvirtos partnerės skatinant ir skleidžiant demokratiją bei rinkos ekonomikos principus rytinėje Europos Sąjungos kaimynystėje”, - pabrėžė prezidentas V. Adamkus.

Vokietijos ambasadoriaus akreditavimo ceremonijoje LR prezidentas pažymėjo, kad abi valstybes sieja ne tik bendri demokratijos sklaidos ar regiono klausimai, bet ir puikūs ekonominiai bei kultūriniai ryšiai. Šalies vadovas atkreipė dėmesį, kad Vokietija yra viena svarbiausių Lietuvos partnerių ekonomikos bei turizmo srityse ir viena didžiausių investuotojų į mūsų ekonomiką. “Mano optimizmą puikiais ir turiningais Lietuvos bei Vokietijos santykiais patvirtina ir neseniai įvykęs vienas pirmųjų naujai išrinkto Jūsų šalies prezidento Horst Koehler vizitų Lietuvoje. Su malonumu prisimenu šį vizitą ir mūsų susitikimą”, - sakė valstybės vadovas. Prezidentas V. Adamkus sakė tikįs, kad šią malonią pažintį su Vokietijos Federaliniu prezidentu pratęs šių metų spalio mėnesį su valstybiniu vizitu lankydamasis Vokietijoje.

Rusija grasina uždrausianti mėsos įvežimą per Lietuvą. Rusija gali sustabdyti mėsos importą į šalį per Lietuvą, nes dalis produkcijos sveikatos ir saugumo sumetimais gali būti įtraukta į įvežti uždraustų produktų sąrašus, pranešė Rusijos aukšto rango veterinarijos pareigūnas. "Tikėtina, kad mes apribosime gyvulinės kilmės produktų, gabenamų per Lietuvą, importą į Rusiją iš Europos Sąjungos ir trečiųjų šalių, vyriausiasis gyvūnų ir augalų inspektorius Sergej Dankvert sakė naujienų agentūrai *Reuters*. S.Dankvert teigimu, 1998 tonos Kinijos kiaulienos ir 1263 tonos JAV galvijų kepenų bei 190 tonų iš Kanados nuo metų pradžios įvežama į Rusiją per Lietuvą. Prie mėsos pridami dokumentai, rodantys, kad galutinis pristatymo punktas yra Uzbekistanas ir Kazachstanas. Tiek Kazachstanas, tiek Uzbekistanas paneigė užsakę ar gavę šias siuntas, teigė S.Dankvert. Praėjusį rugsėjį Rusija uždraudė mėsos iš Kinijos importą ir tranzitą, baimindamasi dėl snukio ir nagų ligos, dar anksčiau ji buvo uždraudusi jautienos importą iš Jungtinių Valstijų ir Kanados dėl galvijų kempinligės. S.Dankvert teigė, kad Rusija gali uždrausti visos mėsos importą iš ES, kurio vertė siekia šimtus milijonų eurų, jeigu ES nesiims priemonių dėl įtartinų produktų partijų.

STICHIJOS ALSAVIMĄ JAV PAJUTO IR LIETUVIAI

Katastrofiškos Meksikos įlankos pakrantei smogusio uragano pasekmės paveikė ir čia dirbančių Lietuvos piliečių gyvenimą. Kruiziniam “Carnival” bendrovės laive dirbanti 28 metų lietuvė S.S., kaip ir kiti jos kolegos, su nerimu laukia akimirkos, kai į laivo denį įžengs pirmieji iš New Orleans bei aplinkinių regionų evakuoti gyventojai.

“Nuo tos dienos, kai laive apsigyvens neįprasti svečiai, kompanija laivo darbuotojus, ypač moteris, išpėjo po vieną nevaikščioti”, – “15min” telefonu iš JAV pasakojo S.S.

Trečius metus kruizinuose laivuose dirbanti lietuvė nenorėjo atskleisti savo pavardės, nes kompanijos vadovybė savo darbuotojams griežtai draudžia bendrauti su žiniasklaida.

Pagal sutartį su JAV valdžia, trys “Camival” kruiziniai laivai bus paversti viešbučiais evakuotiems žmonėms. Iš skurdžiausių kvartalų nuo potvynio išgelbėtiems ir į Teksaso valstiją atvežtiems asmenims tai bus bene pirmasis susidūrimas su tviskančia prabanga. Prieš evakuaciją užtvindytame New Orleans klestėjo plėšikavimas, smurtas ir prievarta. Stadione, kur nuo stichijos slėpėsi miestiečiai, buvo išžagintos dešimtys moterų. Per uraganą žuvo tūkstančiai žmonių. “Kai paaiškėjo, jog laivas virs prieglauda, buvo net svarstoma galimybė išsiųsti namo visas moteris”, – kalbėjo mergina. Pasak jos, laive iš viso dirba dešimt lietuvių.

Šiuo metu laivas, kuriame dirba S.S. stovi priešvartuotas netoli Galvestono salos Meksikos įlankoje. Planuojama, kad laivas, kuriame apsigyvens atvykėliai, čia stovės mažiausiai pusmetį. “Visi jaučiame nerimą dėl ateities ir nežinome, ar artimiausiu metu dar turėsime darbo”, – pasakojo S.S. Laivo darbuotojai tikisi, jog už neįprastų svečių aptarnavimą kompanija jiems mokės solidžius atlyginimus.

Tačiau ir tokia galimybė naramino ne visus. Pasak S.S., viena mergina jau apsisprendė grįžti į Lietuvą, kita tai ketina padaryti artimiausiu metu. “Bijome, kad bus labai sunku dirbti psichologiškai. Mus jau mokė, kaip elgtis neįprastomis aplinkybėmis. Liepė ‘nežaisti’ psichologų ir nedemonstruoti perdėtos užuojautos. Esame išpėti, kad žmonės, kurie čia gyvena, yra išiuę dėl valdžios neveiklumo, o dažnas ir praradęs viską – šeimas, namus, žmonės turi tik savo vardą”, – kalbėjo mergina.

Pasak jo, laive nebeliks jokių pramogų, nevyks koncertai, gali būti, kad net bus išleistas

Pasaulio jaunimo dienos Voketijoje, laukdami popiežiaus Benedikto XVI, su mūsų trispalve vėliava dalyvavo keli tūkstančiai jaunimo iš Lietuvos, JAV ir kitų valstybių. *EP nuotr.*

G. DAMUŠYTĖ KOORDINUOS LIETUVOS PROJEKTUS AFGANISTANE

Užsienio reikalų ministras Antanas Valionis rugsėjo 8 d. paskyrė ambasadorę Gintę Damušytę Lietuvos paramos ir projektų Afganistane koordinatore. Ambasadorė koordinuos Lietuvos vadovaujamos Afganistano Goro provincijos atkūrimo grupės civilinę veiklą, telks paramą civiliniams, plėtros ir humanitariniams projektams.

Ypač svarbi G.Damušytės misija bus skatinti kitų valstybių, tarptautinių ir nevyriausybinių organizacijų bei agentūrų dėmesį ir veiklą Goro provincijoje, pranešė Užsienio reikalų ministerija.

Lietuvos vadovaujama Provincijos atkūrimo grupė (PAG) Afganistano Goro provincijoje pradėjo veikti šių metų birželio mėnesį.

Liepos pabaigoje Lietuvos vadovaujamos PAG veiklą sustiprino Užsienio reikalų ministerijos diplomato Dai-

niaus Baublio vadovaujama Specialioji misija. Jos pagrindinės užduotys – ryšių su regiono politiniais, kariniais ir religiniais vadais palaikymas, regioninės ir centrinės valdžios bendradarbiavimo skatinimas, tarpininkavimas tarp vietinių vadovų ir bendruomenių. Tikimasi, kad artimiausiu metu Lietuvos specialiojoje misijoje Afganistano Goro provincijoje darbą pradės ir Policijos departamento pareigūnas.

Ambasadorė taip pat prisidės prie Lietuvos vaidmens didinimo, plėtojant euroatlantinės bendrijos bendradarbiavimą su NATO rytinio pasienio valstybėmis. Gintė Damušytė 2001-2005 metais buvo Lietuvos atstovybės NATO vadovė, o 2004 metų balandį Lietuvai tapus visateise Aljanso nare, ambasadorė buvo paskirta pirmąją mūsų šalies nuolatine atstove Šiaurės Atlanto Taryboje. *Delfi*

vanduo iš kelių baseinų. Laivo vadovybė neslepia, jog ėmėsi ypatingų priemonių, kadangi atvykėliai – vieni skurdžiausių JAV gyventojų. Luizianos valstijoje 30 procentų žmonių gyvena žemiau skurdo ribos.

S.S. ir pati pajuto “Katriños” šėlsmą praėjusią savaitę, nors laivas tuo metu buvo maždaug už 500 kilometrų jūroje.

“Porą dienų pūtė labai stiprus vėjas. Daugelis keleivių susirgo jūros liga”, – pasakojo laivo restorane padavėja dirbanti lietuvė. Pasak jos, ji jau skambino savo šeimai į Lietuvą nuraminti, jog nieko blogo jai nenutikę. “Labiausiai šokiravo tai, kad tokia turtinga ir galinga valstybė kaip JAV stichijos akivaizdoje buvo visiškai bejėgė”, – išpūdžius pasakojo S.S. Lietuviai dirba ir kituose “Carnival” laivuose, kuriuose gyvena namų netekę amerikiečiai. Kruizinuose laivuose dirba šimtai lietuvių.

LIETUVOS IR RUSIJOS PARLAMENTŲ VADŲ PASITARIMAS

New York, rugsėjo 8 d. (Delfi). Rusijos parlamento - Valstybės Dūmos - vadovas Boris Gryzlov, New Yrok susitikęs su Seimo pirmininku Artūru Paulausku, sakė nežvelgiantis problemų šalių santykiuose. Susitikime su Seimo pirmininku B.Gryzlov tik pastebėjo, jog šiuo metu galbūt kyla klausimų dėl tranzito per Lietuvą į Rusijos Karaliaučiaus sritį tvarkos, pranešė Seimo ryšių su visuomene skyrius.

Kaip žinoma, ši tvarka sklandžiai veikia jau porą metų, nors Rusija mėgino politizuoti šio tranzito techninius aspektus. Lietuvos ir Rusijos santykius komplikuoja tai, jog Kremlius nepripažįsta pusę amžiaus trukusios Baltijos šalių sovietinės okupacijos bei atsisako net derėtis dėl okupacijos padarytos žalos atlyginimo.

Pabaltijo tautų atstovai Los Angeles mieste dažnai susitinka pasitarti savo valstybių klausimais. Nuotraukoje Latvijos ir Estijos konsulatų svečiai – A. Jarumanis, J. Miculs, dr. A. Raisters, J. Tint, solistė J. Čekanauskienė ir J. Treiman.

DRUSKININKUOSE KAIP SOVIETMEČIU MIESTO RENGINIUOSE ĮSIGALI RUSŲ KALBA

KULTŪROS MINISTRAS V. PRUDNIKOVAS PAMIRŠO LIETUVIŲ KALBĄ

Sparčiai populiarėjančiame Druskininkų kurorte kaip ir sovietmečiu vėl oficialiai įsigali rusų kalba. Rusiškai jau kalbama ne tik miesto bankuose, restoranuose, gydyklose, policijos komisariatuose, knygynuose ir prekybos centruose. Svetimos valstybės kalba oficialiai naudojama visų kurorto renginių metu. O renginių šią vasarą Druskininkuose netrūko: tradicinis tarptautinis M. K.

Čiurlionio festivalis, Tarptautinis teatrų festivalis, koncertai, parodos. Kultūros renginių vedėjai užlipę ant scenos atlikėjus ir kūrinius pristatinėja lietuviškai. Paskui patys viską – iki paskutinio žodžio – verčia į rusų kalbą.

Bet kartais būna ir atvirkščiai: vedėjas pradeda kalbėti rusiškai, paskui verčia vietiniams į lietuvių kalbą. Galiausiai, žinoma, pavargsta. Tada lietuvių kalbos pradeda vis mažėti, kol galų gale gerbiamieji klausytojai pasijunta tarsi tais senais sovietiniais laikais.

"OGONIOKAS" SANATORIJOJE

Vieno festivalio dalyvis – ir pats kultūros ministras Vladimiras Prudnikovas. Ant jo automobilio numerio tviska ES žvaigždėlės, o ant liežuvio – pagarpa rusiškai ir nepagarba lietuviškai publikai.

Užlipęs ant prestižinės poilsio įstaigos Vilnius SPA scenos Lietuvos kultūros ministerijos bosas iš pradžių padainavo lietuviškai "Stok ant akmenėlio".

O paskui atsirėmė į fortepijoną, surengė mažą interviu su savo dukra, taip pat dainininke.

Tėvas rusiškai klausė – "po-

čemu, dlia čego, kakim obrazom" ir t.t. Dukra rusiškai atsakė – "potomu, dlia togo, tak vyšlo".

Visai kaip toje naujametinėje televizijos laidoje sovietiniams angliakasiams ir kosmonautams "Goluboj ogoniok".

"Naši!" (rus. mūsiškiai) – susijaudinę plojo V.Prudnikovui poilsiautojai iš Baltarusijos, Rusijos, Izraelio.

Poilsiautojai iš Lenkijos, Vokietijos, Nyderlandų, Italijos apakę sėdėjo ir klausinėjo vienas kito: "This russian man is from Vilnius?" (angl. šitas rusų vyras – iš Vilniaus?). Kad tai – Lietuvos kultūros vyriausias strategas, jie, žinoma, nebūtų patikėję.

Laimei, lietuvių ministro ir jo dukros rusiško pokalbio nei į lietuvių, nei į kitas kalbas niekas nevertė.

VAKARIEČIAMS UŽTEKS TIKALAUŠ

Festivalių rengėjai rusų kalbą Druskininkuose įteisino todėl, kad čia esą daug užsieniečių. Iš tiesų, kurorte poilsiauja daug Izraelio ir Baltarusijos piliečių, kuriems paranku užsienio valstybėje susikalbėti gimtąja kalba.

Bet Druskininkuose vis dažniau lankosi ir turistai iš Europos. Tos, kuri šelpia milijonais grandiozines kurorto statybas. Vakariečiai paprastai apsisotėja naujame keturių žvaigždučių viešbutyje.

Bet vokiečiai ar italai, kultūros strategų nuomone, teina alaus gerti ir lietuviškų picų

valgyti, o Čiurlionio muzika skirta "dlia ruskojazičnogo naselenija" (rusiškai kalbantiems). Mieste išklijuotos afišos išspausdintos lietuviškai ir rusiškai.

"Tiesiog paprastai yra orientuojamasi į tai, kokiai publikai renginiai skirti, kokie žmonės susirenka. Juk į Druskininkus suvažiuoja daug rusakalbių žmonių, tad stengiamės, kad suprastų ir jie", – dėstė Druskininkų savivaldybės vyriausiasis specialistas turizmui ir kultūrai Andrius Jurkevičius.

Tačiau, anot jo, toli gražu ne visi renginiai Druskininkuose verčiami į rusų kalbą: "Tai priklauso nuo situacijos. Kita vertus, ne visus renginius organizuoja savivaldybė, yra juk ir privačių. Tad jų rengėjų reikalas, ar reikia juos versti į rusų kalbą, ar ne".

LIETUVYBĖ RŪPĖJO TIK ČIURLIONIUI?

Lietuvių meno ir muzikos patriarchas M.K.Čiurlionis nuo tokios carinių laikų rusifikacijos turėtų karste apsiversti.

Istorija byloja, kad 1911 metais birželio 5 dieną Švendubrės kaimo gyventojas Antanas Suraučius parašė laišką dėl lietuviškų pamaldų Druskininkų bažnyčioje. Laiške teigiama, kad Suraučių, Mankelevičių ir Čiurlionių šeimos pageidauja melstis lietuviškai.

Netoli tas laikas, matyt, kai Druskininkuose, tampančiame Baltarusijos Gardino gubernija, vėl knygnešiai pasirodys, rašo *Ekstra žinios*.

Keturiasdešimt trečiasis "Dirvos" NOVELĖS KONKURSAS

Organizatorius: Korporacijos Neo-Lithuania vyriausioji valdyba JAV-se

Finansavimas iš A.A. Simo Kašelio palikimo

Tematika: Autoriams suteikiama neribota teisė pasirinkti novelės temą.

Reikalavimai: Konkursui siunčiamos novelės privalo būti parašytos mašinėle ar kompiuteriu su lietuvišku raidynu dvigubais tarpais tarp eilučių ir dviejų su puse centimetrų lauku ir turi būti neilgesnės kaip 20 puslapių. Rašiniai privalo būti pasirašyti slapyvardžiu. Šis slapyvardis užrašomas ant pridėto užklijuoto vokelio, kuriame įdėta autoriaus tikroji pavardė, adresas ir telefono numeris. Atplėšiami tik laimėjusių vokeliai. Nepremijuoti rankraščiai negražinami.

Rašiniai turi būti atsiųsti iki **2005 m. lapkričio 1 d.** (pagal pašto antspaudą).

Rankraščius siųsti adresu:

**"Dirva", Novelės konkursas,
P.O. Box 19010
Cleveland, Ohio 44119-0010
USA**

Informacija: el. paštu: dirva@ix.netcom.com

Premijos: Pirmoji premija – 500 JAV dolerių,
Antroji premija – 300 JAV dolerių

*Konkurso rašinių vertinimo komisija sprendžia
paprasta balsų dauguma.*

"MUZIKOS BARAI" MUZIKOS MENUI IR MOKSLUI SKIRTAS ŽURNALAS

"Muzikos barai" yra Lietuvos muzikos sąjungos leidinys, leidžiamas (su pertraukomis) nuo 1931 metų. Šiandien jis yra vienas iš gražiausiai apipavidalintų Lietuvoje išėinančių žurnalų, kuris yra įdomus ne vien tik muzikos specialistams, bet ir platesniam skaitytojų būriui.

Iš Vilniaus atkeliausiam 2005 m. gegužės – birželio mėnesio numeryje randame daug įdomių straipsnių, išsimėčiusių po 80 šio žurnalo puslapių. Pagrindinis rašinys liečia garsiąją Lietuvos operos solistę Eleną Čiudakovą, jos 80-sios gimimo sukakties proga. Straipsnio autorė – Justė Adomonytė – Šlekaitienė jį pavadinusi – "Mano vaikystės laikų legendos", sako "Per dvidešimt buvimo operos scenoje metų ji meilės operai aistra uždegė daugybę širdžių". Apie šią vieną iš žymiųjų Lietuvos operos ir baleto teatro solisčių taip pat rašo Audronė Žygaitytė-Nekrošienė (straipsnis pavadintas "Dainuoti – tai gyventi"). Be to, telpa daug įdomių minčių iš šios anksti iš gyvųjų tarpo iške-

liavusios solistės dienoraščio.

Su šiuo "Muzikos barų" numeriu skaitytojai gavo ir E. Čiudakovos įdainuotų kūrinių kompaktinę plokštelę, kurioje yra 23 atskiri dalykai. Plokštelės pavadinimas – "Dainuoti – tai gyventi".

Čia aptariamo žurnalo numerio puslapiuose skaitome apie Lietuvos muzikos ir teatro akademijos naujojo rektoriaus prof. Edvardo Gabnio išrinkimą ir jo pasakytą inauguracinę kalbą. Yra Rūtos Gaidamavičiūtės pasikalbėjimas su muzikologe Gražina Daunoravičienė, taip pat prisimenamas amžinybėn iškeliavęs muzikologas Kazys Jasinskas, kurio 80 m. gimimo sukaktis šiemet yra minima. Be to, atžymimas pedagogas ir kompozitorius Klemensas Griauzdė.

Irena Skauskienė paskelbė ilgą rašinį "EPOCHINĖS REIKSMĖS ŽYDŲ GASTROLIERIŲ KONCERTAI PRIEŠKARIO KAUNE", kurį ji paruošė naudodamasi Vlado Jokubėno recenzijomis, patiekto mis pirmojo Lietuvos nepriklausomybės laikotarpio spau-

doje. Ši muzikė kaip tik yra šio Čikagoje ilgą laiką dirbusio ir čia mirusio kompozitoriaus draugijos Lietuvos skyriaus pirmininkė.

Žurnale nemaža vietos skirta ir trumpesnio pobūdžio apžvalginiams rašiniams. "Panoramoms" skyriuje randame atžymėjimus apie Amerikos žemynė gyvenusius ar dar tebegyvenančius muzikos srities darbuotojus. Tų straipsnelių antraštės: "Šeštasis V. Jonuškaitės-Zaunienės dainininkų konkursas", "Biržuose paminėtas Vladas Jokubėnas" (čia nuotraukoje matosi ir Čikagoje gimusi, o dabar Vokietijoje profesoriaujanti, Raminta Lampsatyte su konkursantais), "Šeštasis Elžbietos Kardelienės konkursas". Plačiau rašoma ir apie JAV studijuojantį pianistą Edviną Minkštimą, kuris priimtas doktorantūron Julliardo mokyklon.

Šis numeris yra gausiai iliustruotas daugybe nuotraukų. Žurnalo vyr. redaktorė Audronė Nekrošienė, redaktorius – Rimtautas Garnelis. Redakcijos adresas: Gedimino pr. 32-2 2001 Vilnius, Lietuva (čia yra įsikūrusi ir Lietuvos muzikų sąjunga). *Edvardas Šulaitis*

ACH, TIE LABANORO BARAVYKAI!

Dr. Leonas Milčius

Kai ateina rugpjūtis, tai per žmones perbėga toks bjaurus užkratas, toks bjaurus, kad jam gal tik paukščių ar kokio kito gripo virusas tegali prilygti. Susitinki žmogų, tai taip ir girdi – ar jau buvai, tai kiek radei, kur buvai ir t.t., ir t.t. O ir vakare – pažvelgsi į kiemą, tai tik žiūrėk, kaip iš vienos ar kitos mašinėlės tuos krepšius tempia. Jei pilni, tai su didžiausiu pasididžiavimu dar pastatys viduryje kiemo ir gerai apsidairys ar visi kaimynai mato, kokie jie šaunuoliai, kiek rado ir kokius rado! Ach, tie grybai, grybai! Ir kaip ta liga nesusirgti? Tai apie ką vėliau susitikus su draugais kalbėtis, kuo girtis?

Pagaliau ir mes susiruošėme, važiuojame į Labanoro girias grybauti. Paskambino mieli bičiuliai Grigoliai, kad jų miškuose grybai tikrai dygsta. Ir gerai, gausiai dygsta. Tad nėra ko vėluoti, nes sausa, padelsus, galima ir nesuspėti į patį gerumą.

Nuo Raudondvario iki Labanoro laukia gana ilgokas kelio gabalas, visi 162 kilometrai. Tik jis toks įvairus, gyvas, tad niekada neprailgsta. Važiuoji ir dairaisi kaip ta mūsų Lietuvėlė keičiasi, daugelyje vietų gražėja. Tik tie gerieji pokyčiai tokie lėti. Gero kelio norėjusi ne tik nuo Kau-no iki Jonavos, bet ir toliau. Jonava, Ukmergė, Zelva, Molėtai – vietomis kelias visai siauras, vos vos prasilenki, o ir tai vienas automobilio ratas kartais turi nuriedėti nuo asfalto. Daug darbų laukia kelininku, dar daug. Tik ir dirba jie keistai. Kiek metų važiuojame jau tolėliau, nuo Molėtų link Labanoro, miško kelias vis remontuojamas ir remontuojamas. Tiesa, šį kartą gana plačiai užsimota – paliekant visus staigius vingius ir netikėtus kalnelius, jį gerokai praplauti. Bus gerai, tik ar visi vairuotojai bus drausmingi ir nebandys jį paversti nutrūktgalviškų lenktynių traša. Gi ir dabar, ilgokoje atkarpoje buvo leidžiama važiuoti vos 50 kilometrų per valandą greičiu, tik ne vienas automobilis prąšvilpdavo gerokai greičiau.

Atrodo, ir ko čia skubėti, kai taip gražu aplinkui, tokios jaukios Mindūnų, Čiulų, Stirnių ir kitos gyvenvietės, kaimai. Prie namų darželiuose dar žydi jurginai, astrai. Vis daugiau namų, vietoj pilkų ir sveikatai kenksmingų asbesto lakštais dengtų stogų, jau puošiasi naujomis, spalvotomis dangomis. Nežinau kokia proga, bet prie vienos sodybos puikavosi ir tautinė vėliava.

Visi tokie akcentai, be abejo, yra labai malonūs ir jaudinantys. Kai kas sako, kad šiuos kraštus masiškai užplūdo Vilniaus turtuoliai. Tai jie čia stato sau vilas, supirkinėja ir perstato ištuštėjusias senąsias sodybas. O gal ir gerai? Gerai, kad čia stato, kad dar labiau puošia Dievo jau ir taip pačiais gražiausiais gamtovaizdžiais apdovanotą kraštą. Viskas, kas dar ir žmogaus rankomis sukurta, gražiai pastatyta Lietuvoje, viskas gerai.

Kai pagaliau smagus kalnelių slalomas baigėsi ir prieš akis išniro lauktasis Labanoro miestelis, atrodo, kad saldus baravykų kvapas taip ir smelkėsi į pačią nosį. Staigus posūkis į kairę, dar mažos kapinaitės ir žalia miško siena jau rėmė skaidrų dangų. Tik iki jo buvo dar šis tas. Tai nedideli laukai ir nenušienauta pieva. Ach, tos pievos! Čia, netgi rugpjūčio pabaigoje, ji buvo tokia, kad tiesiog buvo neįmanoma pro ją pravažiuoti ir nesustoti. Pavasarį mačiau geltonas pienių žieduose skęstančias pievas, mačiau mėlynas, raudonas ir baltas Nevėžio, Šilelio pievas, bet ir ši... auksas, auksas, auksas – ne mažiau. Nežinau kaip ta, taip vėlyvos vasaros žolė ir vadinasi, bet čia, pražydusi taip gausiai ir susimaišiusi su zukiakrūmiais, ji buvo nuostabi. Fotografo akiai ji buvo pati didžiausia dovana. Palauks tie baravykai, palauks, gal nespės vis sukirmyti.

Kiek kartų bevažiuotum ir kiek kartų bei koku metų laiku tą mažą miško laukyme bematytum, ji visada graži, jaudinanti. Atrodo, kad kas bus vėliau pamatyta, rasta ar nerasta, jau bus nesvarbu. Svarbiausia čia vėl pabūti, pabraidyti vešliais paparčiais apaugusia pamiške, pažiūrėti kiek kas ūgtelėjo, ar vis dar žaliuoja geroku lanku perlinkęs beržas, kokį šiais metais derlių žada šermukšniai, lazdynai. O tokio beržo tai tikrai niekur nemačiau. Perlinkęs, lyg puse žemės, o nuo jo į dangų stiebiasi visas guotas berželių. Žiūri į tokį gamtos stebuklą ir stebiesi – kokia gyvybės jėga? Vėliau ponia Nijolė sakė, kad ir ji pergyvena dėl to beržo ypač žiemą, kad nenulūžtu nuo sniego arba ledo per lijundras. Tada tiek daug lieknų beržų išlūžta. Tik jų prie dangaus nepririši, lyg obelių neparemsi. O prie kapitališkai remontuojamo namo ne tik gerokai paaugo šermukšnis, bet ir gražių uogų prinokino, bus paukščiams žiemą ką leisti. Taip atsisėstum šalimais ir

Labanoro girios baravykai.

Dr. Leono Milčiaus nuotr.

nuskęstum toje ramybėje. Gera čia, labai gera. Viso pasaulio problemos lieka toli toli, net ir saulės keliai susimaišo. Lyg ir ne ten pateka, ne ten leidžiasi. Matyt, tikrai lietuvis ne seniai iš girių į laukus išėjo, nes giria, kaip ir namai, tokia jau ji jauki, sava. Tik žinoma, kol pats žmogus jos nepriteršia, nesuniokoja. Bet... tai jau vėlesnių apmastymų mintys.

O dabar grybai! Keistai jie šiais metais auga – pačiose netinkamiausiose vietose. Vaikštai gražiausiu mišku, kur tiek erdvės, baltos samanos, viržiai ir nieko, tuščia. Sako, kad tai rudeninis miškas, jame dar augs, vėliau. Bet prie kelių, pačiuose tankiausiuose eglynėliuose, tikruose brūzgynuose, tik žiūrėk. Niekur po vieną nebus, vis poromis, o kai kur ir visi keturi ar penki. Žinoma, ne kokie ten prasčiokai, bet baravykai, tik jie. Sakiau ir sakysiu – nėra negražių baravykų. Ypač gražūs tie, kuriuos, pats surandi. Kiekvienas kvepiantis, taip ir kastum.

Kai pradžioje tos akys vis dar neskyrė, kur čia tik pageltęs ar parudęs lapas, o kur tikro grybo besama, jau pradėjau burnoti, kad viską mesiu ir važiuosiu atgal. Tik buvau pamokytas, kad miške taip negalima kalbėti, kad ir prie grybų reikia, o ir būtina, gražiomis kalbomis prisimeilinti. Reikia tai reikia, argi sunku. Ir tikrai, pasirodo, gražiai kalbant galima prisivilioti. Ir kas to gero, gražaus žodžio nenori Grybavimo džiaugsmas, tai ne vien pilnos pintinės ar jaudinančio susitikimo su rudagalviais, baltakočiais džiaugsmas. Tai ne vien žaidimo – vieni slepiasi, o kiti ieško džiaugsmo. Grybavimas – tai buvimas savo namuose, buvimas gamtoje, pats geriausias laikas atokvėpiui, pamastymams. Tai ne visos mintys ir čia būna

lengvos, geros.

Kur bebūtum, ar savo tėviškės Pakaunės miškuose, ar Dzūkijoje, ar čia, Labanoro regioniniame parke, visur akį ir širdį užgauna šiukšlės. Ir ko tuose miškuose nėra? Visas sąvartynas. Ir tai rodo ne tik dalies grybautojų, bet ir aplinkinių gyventojų žema kultūra, miško savininkų, miškininkų apsilaidimą. Žinoma, kiekvieno šiukšlintojo už rankos nepagausi ir iš ankščiauio stebėjimo bokšto nepamatysi, bet daugiau ir griežčiau paraginti, kalbėti, drausminti, aiškinti tikrai nepakenktų. Žinoma, ir sąlygos kitai, geresnei tvarkai turi būti sudarytos. Tai jau bendro mūsų visų požiūrio į švarą, į gamtą, į atliekas reikalas.

Pradžioje buvo tikėtasi, kad, esant miško savininkui, miškuose tikrai bus daugiau tvarkos. Dabar matau, kad tai tik utopija. Ir niekam taip nepakenkė tas prakeiktas populizmas, kaip miškams. Jau pradžioje buvo pasiduota karštligiškam raginimui naikinti miškų ministeriją ir iki minimumo sumažinti valstybinę miškų tvarkymo politiką. Nuo viršaus iki apačios buvo skubama, mažinti ir mažinti, kuo greičiau ir daugiau privatizuoti, valstybei, tiesiog, atsikratyti miškų rūpesčiais. Tiek daug buvo netekta gerų specialistų, prarasta miškams atsidavusių darbininkų. Sumažėjus kontrolei, taip lengvai buvo atrištos rankos beatodairiškam jo kirtimui, niokojimui. Kai pasižiūri į tas plynas kirtavietes ir naujais žymekliais pažymėtus pasmerktuosius plotus, ta sąvoka, kad viskas perkama ir viskas parduodama, tampa tokia reali ir tokia grėsminga.

Prie vieno keliuko pamatėme stovinčią lengvąją mašiną, o šalimais esančioje kirtavietėje ir sunkvežimį su

priekaba. Pagalvojau, kad tai miško darbininkai ir šiuos miškus gerai žino. Pakalbinus, paaiškėjo, kad tai tik atvažiavę miško perpirkinėtojai. Nieko jie nežino ir niekas jiems nesvarbu. Iškirsi medžius, išveši, parduos ir pamirš viską.

Taip. Antras smūgis miškams buvo suduotas, kai buvo leista už negražintą žemę savininkams atsisteisti valstybiniu mišku. Blogiausia, kad leido ne tik gauti miško, bet ir jį laisvai parduoti. Taip ir važinėja apsukrūs vertelgos, iš naujųjų “savininkų” supirkinėja “popierius”, o vėliau, matyt, ne taip sunkiai ar brangiai gauna leidimus ir kerta, kerta. Atrodo, pakako tiek nedaug. Jei ir gražinti, privatizuoti, parduoti, tai tik protingai, tik asmenims, kurie turi supratimą kas yra miškas, kaip jį prižiūrėti, o ir dar gali prižiūrėti. Būtų pakakę, kad įsigijus mišką neleisti jo be kokių septynerių ar dešimties metų parduoti, iškirsti, dešimtys tūkstančių hektarų geriausio miško dar tebestovėtų, tebežaliuotų. Tik, deja, taip nėra – miškas tapo preke, tapo bizniu ir labai išuliu, bjauriu bizniu.

Ir dar. Na nesuprantu, niekaip nesuprantu, kai taip lengvai ir aklai mūsų žmonės pasiduoda svetimom direktyvom, kurios gal ir tinka Olandijai ar Danijai, kuriose gerus miškelius galima ant pirštų suskaičiuoti, bet visiškai yra nepriimtinos mums. Tai yra, miškų visiškai nevalyti, tarp sveikų medžių palikti sergančius ar sugriuvusius sausuosius. Aš jau nekalbu apie tokio miško visiškai prastą estetinį vaizdą. Parkuose, prie gyvenviečių tokie “negyvėliai” privalu kuo greičiau šalinti.

Kirtavietėms, rūpinantis paukščiais, o ir kita gyvūnija, (Nukelta į 11 psl.)

RENGINIŲ KALENDORIUS

SPALIO 1-2 d. “Exultate” choro “Naudotų turtų turgus” rengiamas lėšoms kelionei į Filadelfiją.

LAPKRIČIO 13 d. nuo 11:30 iki 3:30 v.p.p. Šv. Jurgio parapijos Rudens šventė.

**LOOKING FOR LIVE-IN-HELP
TO CARE FOR ELDERLY COUPLE IN A LOVELY HOME
ON LAKE ERIE. FOR FURTHER INFORMATION CALL:
BRENDA AT: 440-247-0565**

NUOMOJAMAS NAUJAS BUTAS SU VISAIS PATOGUMAIS, NIDOS MIESTO CENTRE

**Prašome skambinti: Tel.: 1-781-784-9318
arba Tel.: 1-781-784-6876**

**LIETUVIŲ RADIO PROGRAMA girdima pirmadieniais
9:00-9:30 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga.**
Dėl pranešimų ir skelbimų kreiptis dr. Giedrė Kumpikas, 82-32
Bell Blvd., Hollis Hills, NY 11427. Tel. (718) 776-1687. Fax: (718)
479-8923. E-mail: amberwings@mac.com

(Atkelta iš 10 psl.)

ACH, TIE ...

reikalingi ir sausuoliai, ir šakos, ir krūmai, ir atskiri medžiai. Tačiau sausūs medžius pūdyti ir laikyti trašos vietoje, energetiniu požiūriu jau yra nusikaltimas. Vokietijoje teko matyti, kaip iš pramonei, statyboms netinkamos medienos gaminamos dujos, t.y. ne žodžiais, o konkrečiu darbu prisidedama prie ekologiškos energetikos. Gi pas mus, naftos produktų bosai tvirtai laiko visą energetikos politiką ir bioenergetiką nuspirtą toli toli už slenksčio. O miškuose jau turime tokių vietų, kur ne tik pėsčias nepraeisi, bet ir neprašliauši. Kiek geros medienos, gero kuro paliekama supuvimui. Žinoma, kaip kam tokia neracionali, tinginio politika yra labai patogi – nieko daryti nereikia. Va, tokius suvirtusius medžius apsukrūs miesto “berniukai” tegul ir perka, tegul ir veža. Bet kur tau.

Taigi, daug minčių kyla miške, daug. Būtų gerai, kad miškai valstybei, Vyriausybei, o ir politikams daug daugiau rūpėtų, daug labiau suprastų jų svarbą žmonėms, tautos ateičiai. Galima kalbėti ką norime, bet net sovietiniais laikais mūsų miškai nebuvo taip nio-

kojami, beatodairiškai kertami. Iš savo tėvų, senolių mes perėmėme tokius gražius miškus, o ką paliksime savo vaikams, anūkams? Kirtavietes, plynės, šiukšlynus ir išvartas? Va taip ir pagalvojau, kad mūsų miškų ateitis, kokia pui-ki ir reikalinga tema tautininkams, tai daug svarbiau negu Euro įvedimas. Pinigas bus toks, kuris žmonėms bus patogesnis, naudingesnis. Ir nereikia praleisti gerą progą kuo greičiau ir efektyviau įsijungti į Vakarų finansinę zoną. O miškas? Lietuviškas miškas tikrai neišnyks, bet gali likti labai skurdus.

Jau išvažiuojant iš Labanoro, galvojau – o būtų gerai dar ir dar čia atvažiuoti, pa-vaikščioti tais vingiuotais ir klaidžiais Labanoro girios ke-liukais, vėl paieškoti vieno kito rudagalvio ir pasvajoti, pa-sidžiaugti. Ne, ne plynėmis, ne kirtimais, ne šiukšlėmis, o tik-rai didingu, gražiai prižiūrimu mišku. Būtų gerai, atvažiavus į miestelį, rasti rodyklę kur yra girininkija, o ten, kad ir už-mokėjus nedidelį mokestį, gauti miško planelį su keliais, poilsio aikštelėmis. Būtų gerai miške pamatyti vieną kitą ro-dyklę, užrašą, kam tas ar kitas plotas priklauso, kas juo rū-pinasi, kur tas ar kitas kelias veda. Gal taip ir pinigų atsi-

DIRVAI AUKOJO

K.Bendoraitis, Vokietija	73
M.Vilutis, St. Pete., FL	30
J.Šulaitis, St. Pete., FL	26
P.Buchas, Oaklawn, IL	22
V.Petrulis, Franklin, MI	20
A.Liutkus, Euclid, OH	15
A.Babonas, Detroit, MI	10
V.Mačys, Sunny Hills, FL	10
G.Dragūnas, Phila., PA	5
V.Židžiūnas, Bethlehem, PA ...	5

*Visiems aukotojams
nuoširdžiai dėkojame*

rastų, už kuriuos tie patys mūsų jauni žmonės tvarkytų mūsų, o ne Švedijos ar Airijos miškus. Būtų gerai, kad miškų plotai paskui litus ar Eurus nelakstytų iš rankų į rankas, o valstybinio miško, draustinio statusas būtų išreikštas ne vien stalčiuje įkaistu popieriumi, ar reklamine žinute internete.

VYRESNIEJI SUKŪRĖ, O JAUNESNIEJI BAIGIA PRARASTI

Kaip vyko Britanijos lietuvių visuomeninio turto naikinimas

Kazys Barėnas

XXIII.

Tie naujieji namai nuostolingi, ieškoma būdų pelningais padaryti.

Spalio 4 d. spausdinamas DBLS pirm. J. Alkio aplinkraštis. Jis rašo, kad Freeland Rd. namų ateitis neaiški. Kaip ir V. Jūraitė-Watson, jis taip pat rašo, kad jie “nėra geram stovyje”. Remontai atlikti ne profesionaliai, bėdų turi vandens sistema, kanalizacija. Jie ir sunkiai pasiekiami, neša nuostolį. Esą minčių – parduoti, tik kur ir už kiek pirkti. Parduoti be akcininkų pritarimo nepriimtina.

O po to tuoj spausdinamas pranešimas, kad namai parduodami – naujosios komandos valdyba nubalsavo penki prieš du – J. Alkis ir V. Gedmintas nepritarė. Kaip J. Podvoiskis rašo, negautas barui leidimas, nors jam tie namai gražūs.

O lapkričio 15 d. pranešama, kad namai parduoti spalio 15 d. Iš jų viskas išgabenta Sodybon, dabar ten būsiąs centras. Parduoti, kad toli nuo centro, mažai naudojami (per tris su puse metų 40.000 sv. nuostolių), nepataisyti ten tie dalykai,

kurie kėlė problemas (vanduo, baras, liftas išlenda iš stogo, apšildymas), nedraugiški kaimynai, dokumentuose esanti sąlyga draudžianti naudoti kaip viešbutį. Gaunama 850.000 sv. Valdyba džiaugiasi, kad padarė pelno.

DBLS pirm. Jaras Alkis, paskelbė naują aplinkraštį, kuriame rašo, kad naujojoje valdyboje “atsirado viena kita nuomonė, kad neseniai nupirtus namus 17 Freeland Rd. Londone reikia parduoti, nes jie buvo nupirkti neatsiklausus visos visuomenės, kad jie buvo blogoje vietoje, ir net buvo tokių samprotavimų, kad Lietuvių namų Londone visai nereikia turėti, o visą centrą perkelti į Sodybą. Su tuo, žinoma, nesutikau”. Jam būnant Lietuvoje, LNB pirm. A. Blinstrup pasirašė, ir siūlymas gauti akcininkų pritarimą atmetas. O kainos be galo kyla. J. Alkis dar rašo: “Tenka apgailestauti, kad paskutiniaisiais metais mūsų Sąjungoje įvyko susiskaldymas ir į valdybas pateko žmonės, kuriems rūpi tik jų pačių nuomonė

ir tikslas, užsispyrimas ir senų sąskaitų suvedimas”.

Spausdinamas ir jo pareiškimas, kad atsistatydino iš DBLS pirmininkų. S. Kasparras gėdina vadovus dėl to, kad pajamų mokesčių įstaiga nubaudė LNB 3.000 svarų, kad laiku nesumokėjo pajamų mokesčio.

Neseniai didžiavęsis dide-liu savo vadovaujamu DBLS skyriumi, buvęs vienas tų iniciatorių, kuriam rūpėjo išardyti “tą lizdą”, ir išardęs jį, 1999 m. gruodžio 13 d. V. Gedmintas laikraštyje jau rašo, kad buvęs apgautas. Galvojęs prisidėti prie darbų, siūlęs programą, bet niekas nenori nieko žinoti. Tai jis atsistatydino iš valdybų, nes Lietuvių namai parduoti nenupirkus kitų, ir jie nebuvo paleisti į rinką, veikė tie namai – viešbutis be jokių problemų, ir neatsisakė pirkėjas, kai viską sužinojo, suvažiavime bus pranešta, kad pelnas beveik išnykęs, kaltins senąją valdybą, posėdžiuose jis kėlęs tą problemą, bet niekas neturi noro ir pajėgumo tvarkyti finansus.

Rašė ir Žydra Alkienė apie tą skubų namų pardavimą. Kri-tikuodavo buvusias valdybas, kad pirkdami ar parduodami neatsiklausia narių. Ir dabar neatsiklausė. Kam tas skubėjimas? Ir kainos yra visiškai ki-

tokios. Kur dabar dėtis? Sporto ir socialinis klubas (rytų Londone) nesutalpina.

Kai jau šaukštai popiet, nes namai parduoti prieš porą mėnesių, o gruodžio 13 d. laikraščio numeryje spausdinamas K. Tamošiūno straipsnis “Nesiskaitymas su faktais ar sugebėjimas valdyti”. Jis aiškina visuomenei, kaip kas ten yra dėl tų dabar parduotųjų namų. Parduodant nurodytos priežastys, sako, yra ne tik ne įtikinančios, bet taip pat prieštarauja faktams. a) Viešbutis yra 25-30 minučių nuo miesto centro Londono ribose, gerame rajone, keturios minutės nuo požeminio traukinio ir autobuso stoties, 25 minutės nuo Heathrow aerouosto, visiškai arti prie arterinių kelių – North circular, M3, M4, M25! Klientūros lietuviai nesudarė nė 50 procentų visų lankytojų. b) Prieš mums perkant namą, viešbutyje pastoviai gyveno iš DHSS klientai. Mes, sako, pertvarkėme viešbutį, kad tiktų turistams. Rūpintasi klientais. K. Tamošiūnas apskaičiuoja, kaip ten susidarė kokios sumos, kam kiek turėjo būti atskaityta, kas normaliom išlaidom, kas pataisymams ir iš-eina 8.674 sv. pelno, ir jis stebisi, iš kur pardavinėtojams susidarė 40.000 sv. nuostolio. c) Pakeista, pataisyta, ką savi-

valdybės ir priešgaisrinės apsaugos inspektoriai nurodė. Kol jis tvarkęs, viskas ėjo gerai, o kai jiems prasidėjo įvairios bėdos, tai gal ir dėl nesugebėjimo valdyti ir noro pateisinti, kad parduota. d) Kaimynams visur suteikiama teisė protestuoti. e) Pagal įsisenėjimo įstatymą jis tegali būti viešbučiu. f) Kas vertė nepalankiomis sąlygomis, kaimoms kylant iki 25 procentų, parduoti? – Tai gal reikštų, kad po suvažiavimo valdyba hermetiškai užsidarė nuo lietuvių visuomenės, ir nerimą kelia jos nesugebėjimas vadovauti.

Gal ir nėra ko per daug stebėtis, tokie dalykai įprasti veikėjams, jei tie Lietuvių namai-viešbutis 1999 m. spalio 15 d. V.Juraitės-Watson iniciatyva, parduoti žinoma, su Valdybos pritarimu. O LNB pirm. Andy Blinstrup savo 2000 m. kovo 14 d. pranešime teigia, kad namus nutarta parduoti, nes jie davė 28.938 sv. nuostolių. Iš tiesų nuostolis minimas jau trečio asmens, ir kiekvienam vis kitoks išeina, o buvęs LNB pirmininkas K. Tamošiūnas tvirtina, kad viešbutis davė pelno.

Būdinga, kad tasai 40.000 skaitmuo DBLS apyskaitose nuolat kartojasi.

(Bus daugiau)

SPORTO ŽINIOS

RETĖJA MŪSŲ SPORTO
VETERANŲ EILĖS

Vėl mūsų sportinė šeima neteko vieno nario: rugpjūčio 23 dienos rytą Wausau mieste lyje Wisconsin valstijoje savo žemišką kelionę baigė nuoširdus sporto bičiulis Pranas Mickevičius. Jis iškeliavo amžinybėn, sulaukęs 82 metų amžiaus.

Jis anksčiau pasireiškė kaip aktyvus sportininkas, vėliau – kaip sporto organizatorius ir sportinės spaudos bendradarbis, redaktorius. Gimęs 1923 m. Kybartuose ir ten spėjęs baigti gimnaziją jau pradėjo sportuoti. Sporto nepamiršo ir pasitraukęs į Vakarus – Vokietijon. Čia jau jis atsidavė ir organizacinei veiklai ir sporto žurnalizmui. Augsburg mieste Vokietijoje jis buvo vietinio sporto klubo “Dainava” valdyboje, o taip pat reiškėsi ir Fizinio Auklėjimo iš Sporto komitete, kuris tvarkė lietuvių sportinį judėjimą Vokietijoje kartu su dabartiniu Lietuvos prezidentu Valdu Adamkumi (tada Adamkavičiumi) bei kitais.

Tą veiklą jis tęsė ir 1949 m. atvykęs į JAV. Nors ir apsigyveno toliau nuo lietuviškų centrų – Milwaukee mieste, bet dažnai sugebėdavo atvykti ir į Čikagą bei kitur, kur tik vykdavo varžybos ar būdavo įvairūs susitikimai sporto klausimais. Pranas rašė *Draugo*, *Naujienu* dienraščiuose, o taip pat ir Sporto žurnale, kai kuriuose iš jų būdamas redakcijoje kolektyvuose.

Vienu iš svarbiausių jo darbų buvo didžiulio veikalo “Išėjimas lietuvių sportas 1944-84” suredagavimas (kartu su Kęstučiu Čerkeliūnu ir Sigitu Krašausku). Ši knyga pasirodė 1986-aisiais Toronto mieste Kanadoje ir iki šiolei yra pats didžiausias lietuvių leidinys sportine tematika Šiaurės Amerikoje.

Vėliau, nors ir sirgdamas, jis nesustojo domėtis lietuvių sportu, sekė Lietuvos sportinę spaudą ir dar paprašytas sutiko paruošti dalį medžiagos Lietuvos sporto enciklopedijai apie išėjimus sportininkus bei čia veikiančias sporto organizacijas. Gaila, kad šio leidinio išleidimo jis jau nesulaukė, nes jam išleisti vis “pritrūksta” lėšų jau mažiausia penkeri metai.

A.a. Pranas paliko ne vien tik žmoną, irgi kybartietę, Reginą, bet ir sūnus Vytautą ir Raimundą su šeima. Jiems visiems nuoširdi užuojauta!

Šalia sportinės veiklos jis reiškėsi ir kitose srityse. 1952-53 metais buvo BALF'o Milwaukee, WI, skyriaus pirminku, 1952 m. vietinio Lietuvių klubo vicepirminku ir Lietuvių Bendruomenės dar-

buotoju.

Velionio palaikai buvo sugadinti ir vėliau bus palaidoti Milwaukee miesto kapinėse šalia jo motinos bei kitų artimųjų. Mums apie šia netektį pranešė velionio žmona Regina kuri labai apgailestauja savo vyro iškeliavimą amžinybėn. Jo liudi or lietuvių sportinė šeima, kuri Praną ir jo veiklą pažinojo jau daugiau negu pusšimtį metų.

“LITUANICOS” VYRAI
SUŽAIDĖ LYGIOMIS

Rugpjūčio 28 d. pirmame naujojo sezono “Metropolitan” pirmenybių rate “Litanicos” futbolininkai sukovėjo taikiai 1-1 su lenkų “Polonijos” vienuolike ir savo sąskaiton įsirašė vieną tašką. Šios rungtynės turėjusios įvykti lenkų aikštėje buvo perkeltos į Lemonte esantį Baimbridge parką, nes lietuvių futbolininkų naudojama aikštė prie PL centro šiuo metu yra tvarkoma ir ja negalima naudotis.

Pirmą kėlinį abi komandos baigė be įvarčių, o po pertraukos pirmieji pasižymėjo varžovai, kurie iš kartinio pakeltą kamuolį sugebėjo įmušti į Algio Zamalaičio saugojamus vartus. Nors progų turėjo abi komandos, bet jos nebuvo išnaudotos. Ir tik likus 4 minutėms iki rungtynių galo Laimonas Bytautas iš arti sugebėjo pasekmę išlyginti.

Gaila, kad lietuvių komanda neturėjo reikiama atsarginių žaidėjų, kuriuos, reikalui esant, būtų galima panaudoti, keičiant pavargusius futbolininkus. O rezervinei komandai iš viso atsirado tik 10 žaidėjų, kurie nepatingėjo ateiti parungtyniauti. Tad mūsų rezervas turėjo sutikti su 1-3 pralaimėjimu, Gaila, jog vasaros metu vykusios Lietuvių Futbolo Lygos gausūs žaidėjai dabar jaučiasi taip nuvargę, kad net pora pilnų komandų neįstengiama sudaryti.

DARIUS SONGAILA
ŽAIS ČIKAGOJE

Didieji Čikagos dienraščiai *Sun-Times* ir *Tribune* rugpjūčio 30 d. laidose paskelbė, jog beveik tikra, kad sekantį sezoną Čikagos “Bulls” profesionalų komandoje žais žinomas Lietuvos krepšininkas Darius Songaila. Kaip žinoma, šis buvęs Lietuvos rinktinės žaidėjas iki šiolei atstovavo Sacramento “Kings” ekipą.

Prieš pora savaičių Darius su savo žmona Jackie viešėjo Lietuvoje, kur aplankė artimuosius ir stebėjo Lietuvos – Rusijos krepšinio rungtynes Vilniuje. Ten apgailestavo, jog užsidėjęs sutarties pasirašymas

Amerikoje jam neleido įsijungti į Europos krepšinio pirmenybėms besiruošiančią Lietuvos rinktinę.

Grįždamas į namus, jis buvo sustojęs Čikagoje ir žaidimą “Bulls” komandoje aptarė su jos vadovu John Paxson. *Sun-Times* cituoja Paxson žodžius, kuriuos šis pasakė po šio susitikimo: “Jis (Songaila) yra kietai žaidžiantis vyras, kurio geriausios dienos dar yra priekyje. Jis labai pritiktų prie mūsų komandos charakterio” – kalbėjo “Bulls” vadovas. Rašoma, kad 27-mečiui D. Songailai “Bulls” siūlo 2,2 milijonų algą, nors sutartis dar nebuvo pasirašyta. Tačiau tai, kaip atrodo, tik laiko klausimas. O pats Darius Čikagoje jau apžiūrėjo gyvenamąjį būstą. Čia dar reikia pasakyti, jog D. Songaila yra baigęs Wake Forest universitetą ir NBA 2002 m. naujokų biržoje buvo pašauktas Bostono “Celtics” klubo antrame rate, tačiau jame nežaidė. Po Europoje praleistų vienerių metų, jis iki šiolei rungtyniavo “Kings” profesionalų ekipoje.

D. Songaila būtų pirmas lietuvis krepšininkas bet kada žaidęs “Bulls” komandos eilėse. Čikagos lietuviai krepšinio entuziastai laukia jo įsijungimo į vietinę profesionalų ekipą.

LIETUVIŲ GOLFO
ŽAIDYNĖS

Artėja ir Lietuvių Golfo diena – varžybos jau rengiamos 11-ji kartą Čikagos apylinkėse. Jos ruošiamos rugsėjo 18 d. Old Oak Country Club aikštyne Homer Glen, IL. Jos vyriausias organizatorius yra Lietuvių fondo valdybos ir tarybos narys Vytas Vaitkus. Jo telefonas – 630-243-8178. Rengėjai žada gerą orą ir puikią nuotaiką, laukdami kuo daugiau žaidėjų.

Edvardas Šulaitis

P.S. TIRE Inc.

Complete Front End Service

481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts,
Mufflers, lube oil and Filter

• Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire hat!

OPEN

Mon.-Fri.: 8 am to 6 pm
Sat.: 8 am to 4 pm

866 E. 200 th St.
Cleveland, Oh. 44119

Paul Stefanac

Jeigu planuojate pirkti arba parduoti namą, prieš priimdami galutinį sprendimą apsilankykite šiose interneto svetainėse, arba paskambinkit

LINUI MULIOLIUI - 216-387-3204

linas@fixlerrealty.com

www.ClevelandHousingMarket.com
www.LyndhurstOhioHomes.com
www.Euclid-Homes.com
www.Richmond-Heights-Homes.com
www.MayfieldHomes.net
www.Pepper-Pike-Homes.com
www.SouthEuclidHomes.com
www.Beachwood-Ohio-Homes.com
www.FixlerRealty.com

Fixler Realty Group, Inc.

Linas Muliolis - Mob. Tel. - 216-387-3204

JAKUBS AND SON
Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095

Telefonas: (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsina, teikianti jauką atmosferą liūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

TAUPA
LITHUANIAN CREDIT UNIONSAVI PAS SAVUS
KVIEČIAME VISUS Į TAUPĄ

Telefonas (216) 481-6677; El. paštas TAUPA@AOL.COM
767 EAST 185th Street CLEVELAND, OHIO 44119

DARBO VALANDOS :

Antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį 9:00 v.r. - 4:00 p.p.

Penktadienį 9:00 v.r. - 6:00 p.p.

Šeštadienį 9:00 v.r. - 12:00 p.p.

Sekmadienį 11:00 v.r. - 12:00 p.p.

KIEKVIENA TAUPOMOJI SĄSKAITA IKI \$100,000 YRA APDRAUSTA (NCUA)